

DOMOLJUB

ŠTEV. 38.

V LJUBLJANI, DNE 23. SEPTEMBRA 1931

LETO 44

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročila, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Ohranite mirno kri!

Agleški denar je začel zadnje dni kolobati. Funt šterling, ki je bil vreden nedavno 276 Din, je padel za nekaj ur celo na 225 Din. Agleška vlada je videla, kako odteka zlato iz angleške narodne banke in je odločno ukinila vsako izplačevanje v zlatu. Mogočna Anglija začasno nima zlate valute. Taki in enaki pojavi plaše mnogo ljudi.

Nekateri so menja, da se ne splača več varčevati, drugi mislijo, da je modro denar uporabiti za nakup raznih premičnih in nepremičnih predmetov, tretji so celo tako pametni, da denar doma drže in čakaajo. Med bravci našega lista je takih pač malo, vendar je treba vsem nepočakancem zaklicati: ohranite mirno kri. Nikdar se v gospodarskem življenju z naglico ničesar ne opravi. Se manj pa s špekulacijo. Povojna doba nam je dala dovolj nauk. Tisti, ki so hoteli hitro obogatiti, so se tudi hitro spet seznanili s siroma-

štvom. Mirno in premišljeno delo in skromno varčevanje, to je podlaga gospodarstva in blagostanja.

Kdor bi hotel danes govoriti o bodočnosti denarja, bi moral biti pravi prerok. Brez tega daru naj bi nihče ne govoril o bodočnosti, ki je ne pozna in ne more poznati. Vse razne govorice, ki nastajajo tu in tam imajo svoj izvor v preveč razgretih možganih. Res je, da je gospodarska in s tem denarna kriza svetovna, toda povsod bo rešitev le v hladnokrvnosti.

Angleži, o katerih smo govorili, so nam vzor. Ne ustrašijo se nobenih ukrepov, da pokažejo vsemu svetu, da se ne puste zbežati. Tistim tujcem, ki so izgubili zaupanje v angleški denar, so postavili nasproti lastno zaupanje in mirnost. Predobro vedo, da v takih trenutkih le hladna kri napravlja pametne sklepe.

Časi so težki v vsem življenju, zlasti v gospodarskem. Glejmo, da jih sami z nepremišljenimi dejanji ne napravimo še težjih. Delo in varčevanje, skromnost in umetnost omejiti svoje potrebe, to je bilo in bo podlaga gospodarstva naše kmetijske hiše.

Zakon o društvih

Zakon o društvih, zborih in sestankih je predpisal Nj. Vel. kralj. Točno o tem važnem zakonu poroča nedeljski »Slovenec« z dne 20. septembra. Na tem mestu naj le kratko omenjamo sledeče: Zakon določa, da telovadna društva ne smejo sloneti na verski, plemenski ali krajevni podlagi. Oblast lahko pošlje zastopnika na vsak shod ali sestanek društva. Politična društva in stranke na verski, plemenski in pokrajinski podlagi so prepovedane. Vsako politično društvo je vezano na posebno dovoljenje notranjega ministra. Za ustanovitev politične stranke je treba, da ima v vsakem okraju države okrajni odbor z najmanj 60 člani. — Obstoječe novoustanovljene politične stranke potrdi in dovoli minister v roku dveh mesecev. — Vsak javen shod in vsak sestanek povabljenih v zaprtih prostorih je naznaniti oblasti. Shodi o političnih vprašanjih morajo imeti predhodno dovoljenje po prijavi prijavljenju tri dni prej.

PO SVETU

Katoliška cerkev

s Razno. Hlapec Franc Gollreiter je po odsluženju vojaški službi in končani svetovni vojni stopil v gimnazijo, ki jo je dokončal leta 1927. Nato je stopil v sementišče in letos je pel novo mašo v Celovcu. — Uslužbenci papežev države v Vatikanu so bili letos meseca avgusta prvič plačani z novim vatikanskim denarjem. — Katoliški zdravniki so se organizirali v Ameriki. Med drugim se hočejo boriti proti zločinskemu omejevanju porodov. — Katoliško vseučilišče hočejo ustanoviti v Litvi. — Proti bikoborbi je ostro nastopil španski škof Florent de Villerabel. Bikoborbo je označil za sramoten ostanek iz barbarске paganske dobe. — V Firenci je umrl kardinal Ragonezi.

Italija

s Zapirajo naprej. Na dan obletnice usmrtnice štirih slovenskih fantov na Bazovici, se je pojavila na dimniku opekarne v Vrtojbi pri Gorici jugoslovanska zastava. Neznanci so jo ponoči zasadili na vrh dimnika in obenem odžagali železne kline, ki so vodili na vrh, tako da niso mogli fašisti odstraniti zastave. Pozneje je opekarški delavec splezal na dimnik po notranjih stopnicah in snel zastavo. Orožniki so v Vrtojbi in okolici aretirali mnogo ljudi in jih odgnali v Gorico.

Rumunija

s Za pospeševanje poljedelstva. Rumunski poljedelski minister je podal te dni izjavo o odredbah, ki so in ki bodo izdane v svrhu pospeševanja poljedelstva. Izvozna carina na poljedelske proizvode je bila v zadnjih mesecih odpravljena ali znižana, železniške tarife so bile močno znižane do 50%. Velik del poljedelskih dolgov bo Agrarna banka spravila v red, Agrarni kreditni zavod bo dal kmetom dolgoročno posojila na razpolago. Poljedelskim zadrugam se bodo dovoljevala posojila po nizki obrestni meri.

s Šest oseb je zgorelo. Dne 16. septembra je prišlo v Rumuniji do strašne letalske nesreče. Fokkerjev aparat Cidna, ki vrši promet Pariz—Dunaj—Bukarešt—Belgrad—Sofija in Carigrad, se je danes zjutraj ob 6 dvignil v Belgradu. Pri Belatici je izgubil ravnotežje in se zrušil na zemljo. Začel je goriti in z njim šest ljudi, ki so našli smrt v plamenih. Pilot je bil Jugo-

RAZSTAVO NAGROBNIH SPOMENIKOV

Je priredilo

kamnoseško kiparsko podjetje

Franjo Kunovar

Pokopališče Sv. Križ LJUBLJANA Tel. 27-87

v svoji izlozbi, koder zamorete izbrati najlepši in najcenejši spomenik. Pojdite si takoj ogledati

slovan Glodžić, radiotelegrafist pa Francoz Danil. Postaja v Bukarešti je še ob pol 7 imela radiotelegrafsko zvezo s ponesrečenim letalom. Belčica se nahaja na potu izmed Orszove in Turn Severina.

Madarska

s Obsedno stanje. Na Madjarskem je po dolgih letih »vladanja« zapustil vodilno državno mesto ministrski predsednik Bethlen. Mož je sicer imel za seboj parlament, ki pa je bil sestavljen tako, da je v ogromni večini pokorno žvižgal samo Bethlenovo politično in gospodarsko voljo in modrost. Gospoda je rožljala s sabljo, je pri tem zapravila mnoge milijarde in priprava Madjarsko na rob gospodarskega propada. Narod, ki ga duše davčna bremena, pa sedaj ogorčeno kliče Bethlena in njegove na odgovor. Namesto, da bi se opravičili, so pa močotci, da obdrže sebe na krmilu in narod na vajetih, proglasili nad madjarskim ljudstvom obsedno stanje. Trajnih uspehov ne bo. Narodi, ne izumem ž madjarskega, bodo morali dobiti vse pravice, ki jim gredo.

Francija

s Pesnik Anatole France je napisal mnogo romanov in pesmi, ki jim je bil namen: sramotenje Boga in Cerkev. Dosegel ni, kar je nameraval. Anatol Franceja ni več, Cerkev pa še stoji neomajana. Zanimivo pa je to, da je tajnik imenovanega francoskega brezbožnega pesnika Broussou nedavno priobčil nekaj podrobnosti o življenju francoskega brezbožnega pesnika. Anatole France se je po — izjavi Broussou — izrazil napram svojemu prijatelju takole: »Ti bi se prestrašil, če bi mogel videti v moje srce. Na vsem svetu ni žalostnejšega bitja od mene. Mnogi smatrajo, da sem srečen človek. Pa ni tako. Nikdar v življenju nisem bil srečen, niti en dan, niti eno uro.«

Anglija

s Mornarji so se spuntali. V zadnjem času opazujemo, da je zajel uporniški duh tudi mornarje po nekaterih državah. Te dni smo čitali o uporu čilenske mornarice, a pretekli teden celo o punktu angleških mornarjev. Sedanja angleška vlada je namreč sklenila varčevati in je hotela tudi mornarjem znižati plače. Pa so se uprli prizadeti in vlada se je vdala, zakaj na mornarici sloni vsa svetovna moč angleških lordov.

Amerika

s Razno. V Clevelandu so umrli: Marija Finc, roj Rozman iz Železnikov na Gorenjskem in Josip Peskar iz Velike Lese, fara Krka. — V reki Ottavi v Kanadi je utonilo pet duhovnikov dominikanskega reda. — 4000 golobov je zgorelo kmetu Brandtu blizu Peoria Ill. — V Jolietu je preminul Anton Golobič, bivši trgovec. — Poljska cerkev sv. Stanislava v Clevelandu združuje največjo cerkveno občino cleveandske škofije. Fara šteje 4000 družin, v farno šolo hodi 3500 otrok. — 20 ur je neprenehoma pridigoval 60 letni protestantski duhovnik Futterer v neki cerkvi v Los Angelesu. Za vsebino svoje dolge pridige je vzel razlago sv. pisma. Koliko je bilo vztrajnih poslušalcev, poročilo, žal, molči.

— V Indianapolis Ind. je preminula Marija Monfreda, roj. Kenda, doma iz Volč na Goriškem. — V Jolietu so pokopali Matijo Krašovica in Martina Juričič iz fare Leskovec pri Krškem.

Kitajska

s Vojna med Japonci in Kitajci. Med Japonci in Kitajci vlada že staro nasprotstvo. Japonska je moderna država, Kitajska pa neurejen velikan, ki ga hoče spraviti prva v popolno odvisnost. Zdaj so japonski vseoblastneži izrabili žalostno usodo Kitajske in so jo napadli z vojaško silo. Japonske čete so zasedle mnoge važne kraje ob južnomandžurski železnici. Bijejo se med obema nasprotnikoma srditi boji. Pazno jih zasledujejo zlasti Anglija, Rusija in Amerika, ki iščejo v Mandžuriji svojih koristi. In zato ne more nihče zagotoviti reči, bo li ostal oborožen prepri med Kitajsko in Japonsko omejen samo na ti državi, ali pa se izcimi iz sedanje vojne na Daljnem vzhodu — novo svetovno klanje.

Drobne novice

26.000 hišnikov je v Pragi. Poostrišlo se je razmerje med Japonci in Kitajci.

Češki narodni demokrati so se za predstojajoče občinske volitve v Bratislavi zvezali z židi.

5000 vagonov pšenice pošljejo v Češkoslovaško ruski boljševiki. Kaj pa naše žito, saj smo najboljši zavezniki?

Dovoz vina in drv iz inozemstva je prepovedala francoska vlada.

Neomejen kredit v obliki žita je dovolila Amerika stradajoči Kitajski.

Rim šteje sedaj 1.003.800 prebivalcev. Mussolini še ne obišče papeža. Se nam je zdelo, da bo tako.

Trgovino orožja so izropali komunisti v madjarski Budimpešti.

Iznenadenja napovedujejo madjarski socialisti in komunisti.

Brezposelnih je bilo koncem avgusta v Nemčiji 44.195.000, v Angliji pa 2 milijona 762.000.

25.600 ton jaje je izvozila Bolgarija v preteklem letu.

Švicarske zlate zaloge so dosegle 1188,8 milijonov frankov. Banke ne sprejemajo več zlata.

150 km cest bo zgradila v Poljski italijanska družba za zgradbo cest Puriccelli.

3 milijone ha je obdelane zemlje v Evropi s sladkorno peso.

Upor čilskih mornarjev je vlada »zadušila« s tem, da je preklicala sklenjeno znižanje plač.

Za 50 tisoč funtov (za okrog 14 milijonov Din) si je znižal angleški kralj svojo plačo, upoštevajoč težak položaj države.

Z radio aparati so opremljeni jezdec ameriške armade.

400 žen in 600 otrok ima zamorski kralj Alfiva Ogo v Afriki.

Velikansko elektrarno grade v Italiji severno od Genove. 6 tisoč delavcev jo bo delalo pet let.

Velike množice cepila proti koleri in tifusu je darovala Kitajcem Danska.

62.376 kinematografov je sedaj na cellem svetu. Koliko dobrih?

10.000 učiteljev bo ob službo v Nemčiji, ker hoče vlada štediti. Pri obročevanju pa ne »špara«.

Zlati jubilej

Kmetske posojilnice ljubljanske okolice r. z. z n. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Dne 18. septembra 1881 se je vršil ustanovni občni zbor Kmetske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani, katerega so sklicali župani ljubljanske okolice. V prvi odbor so bili izvoljeni med drugimi: Janez Knez star., župan v Spodnji Šiški; Martin Bavdek, župan v Udmatu; Vinko Ogorelec, župan v Škofljici in Tomaž Ločnikar, župan na Viču.

Glavni organizator in pospeševatelj ustanovitve pa je bil znani slovenski mecen Anton Knez, ki je bil do svoje smrti leta 1893. najbolj agilen delavec v zavodu. S krepko vzpodbudo sta sodelovala pri ustanovitvi tudi oče slovenskega združništva inž. Miha Vošnjak in njegov brat dr. Josip Vošnjak.

Emancipacija našega denarnega gospodarstva se je vršila jako počasi, saj je začela šele osem let pozneje posloovati »Mestna hranilnica ljubljanska«, leta 1895. »Ljudska posojilnica« in leta 1900, pa »Ljubljanska kreditna banka«.

Tako je »Kmetska posojilnica ljubljanske okolice« danes najstarejši slovenski denarni zavod v Ljubljani, ki je postal z uspehom narodno-gospodarsko osamosvojitve in jo v petih desetletjih svojega delovanja zvesto nadaljeval. Ravnal se je vedno po temeljnih združničnih načelih in zlasti s kulantno obrestno mero izdatno pospeševal razvoj vseh panog narodnega gospodarstva, v prvi vrsti pa gospodarsko povzdigo našega kmeta. Podpiral je slovensko združništvo vobče in bistveno pripomogel z njegovemu razvoju in današnji veličini. Leto za letom je naklonil znatne vsote v splošno koristne narodne namene.

Zavod so vodili v vseh petih desetletjih vsakozi izkušeni odborniki. Od početka poslovanja posojilnice ji je predsedoval g. Janez Knez star. vulgo Ančnik in po njem se je za zavod udomačila označba »Ančnikova šparkasa«. Po smrti imenovanega L. 1892. ji je predsedoval njegov sin g. Ivan Knez do svoje smrti v letu 1926. in od tega časa dalje ji predseduje g. Andrej Šarabon.

Zaradi svoje priznane solidnosti si je zavod vkljub malim začetnim sredstvom hitro pridobil zaupanje slovenskih gospodarskih krogov, se razvijal in raste brez zaprek in zadržkov tako, da je danes največji kreditni zavod naše države na združni podlagi, ki upravlja premoženje nad 245 milijonov dinarjev in šteje že nad 6000 deležnikov.

Iz skromnih začetkov so narastle vloge do danes na 230.515.134,95 Din, posojila na 193 milijonov 951.969,70 Din, rezervni zakladi presegajo vsoto 9.000.000 Din, nepremičnine, ki so upoštevane v bilanci a 3.177.401 Din, reprezentirajo znatno tiho rezervno, saj poseduje danes zavod, ki je začel svoje poslovanje v brezplačno na razpolago mu stavljenih prostorih g. Janeza Kneza, lastno nedružno palačo na najprometnejšem prostoru ob Dunajski cesti oziroma Trdinovi ulici, poleg raznih stavbišč v mestu in na neposredni periferiji.

V spomin petdesetletnice ustanovitve zavoda je sklenil odbor, da sezida v nastopajočem jubilejnem poslovnem letu na dveh parcelah ob Dunajski cesti stanovanjsko palačo.

12 ministrov šteje nova angleška vlada. In še nekaj podtajnikov povrh!

Od 46 na 40 tedenskih ur so znižali delovni čas v bombaževih predilnicah na Poljskem.

Romunske bankovce po 100 lejev bodo vzeli iz prometa.

6 do 8 milijard frankov primanjkljaja izkazuje menda tudi francoski državni proračun.

Zopet pride pod mednarodno finančno nadzorstvo republika Avstrija.

Izplačila v zlatu je ustavila angleška narodna banka.

Jezuitsko univerzo hočejo otvoriti v Bagdadu.

Voditelj fašističnega pokreta v Avstriji dr. Pfriemer je pobegnil preko Jugoslavije v Italijo.

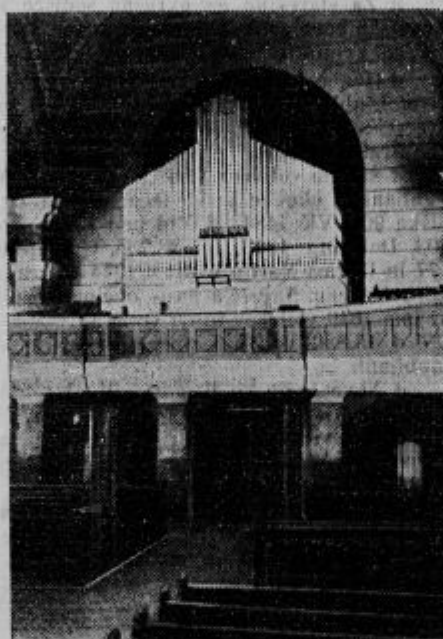
Zopet je bil potres v Grčiji.

V nedeljo so v Moravčah odkrili spominsko ploščo pisatelju prof. dr. Fr. Detelu. Na sliki vidimo zborovalce pri slavnostnem odkritju.

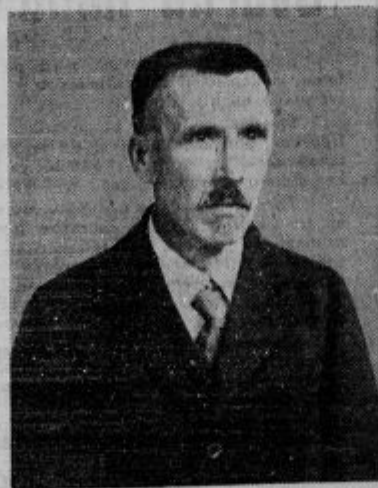
60-letnice zakonskega življenja sta praznovala v Novem mestu 88-letni Leopold Fischer in njegova žena, 91-letna Marija. Še na mnoga leta!

Novo orgle v Vodicah (glej dopis).

Spomenik v vojni padlim Breznčanom so odkrili v nedeljo. Spomenik je krasno delo mojstra arhitekta Plečnika.

Celih 53 let je zvesto delal, a na stara leta je ostal na cesti tov. delavec Jakob Koprivnik iz Trčica, ki je bil zaposlen v čevljarini Mally, katera je ustavila obrat.

Za nego finega perila ne obstoja boljše sredstvo kot je

LUX

— KI PERE TEMELJITO IN VARUJE PERILO

60 letnica. Naš rojak gospod Avguštin Janša, ki se je rodil v Ljubljani 1871. leta in tudi tam obiskoval ljudsko šolo na Grabnu, je praznoval prošli mesec 60 letnico rojstva. S 13 leti je vstopil kot učenec v tiskarno Blaznikovih nasled. in bil s 17. leti oproščen kot črkostavec. Deloval je kot tak v Ljubljani, Sarajevu, Zagrebu, Trstu, Gorici, Mari-

boru in je vstopil pred 30 leti v c. kr. dvorno in državno tiskarno kot korektor in prevajalec za italijanski, srbohrvatski in slovenski jezik pri drž. zakoniku in šolskih učnih knjigah. — Po razsulu Avstrije je ostal v avstrijski državni tiskarni, postal državni uradnik in je sedaj tamkaj kontrolor v kreditnem oddelku. Rojaku voščimo čvrstega zdravja in zaslužen pokojjino.

Tat svojemu pajdašu: »Ti, meni se zdi, da si bom moral nabaviti očala.« — »Čemu ti bodo?« — »Pomisli, anochi sem vlomil v neko stanovanje. Sukal in vrtil sem nekaj gumb, misleč, da je železna blagajna, na, je pa začel radlo igrati.«

slovan Glodžić, radiotelegrafist pa Francoz Danil. Postaja v Bukarešti je še ob pol 7 imela radiotelegrafsko zvezo s ponesrečenim letalom. Belačica se nahaja na potu izmed Orszove in Turn Severina.

Madarska

s Obsedno stanje. Na Madjarskem je po dolgih letih »vladanja« zapustil vodilno državno mesto ministrski predsednik Bethlen. Mož je sicer imel za seboj parlament, ki pa je bil sestavljen tako, da je v ogromni večini pokorno žvižgal samo Bethlenovo politično in gospodarsko voljo in modrost. Gospoda je rožljala s sabljo, je pri tem zapravila mnoge milijarde in pripravlja Madjarsko na rob gospodarskega propada. Narod, ki ga duše davčna bremena, pa sedaj ogorčeno kliče Bethlena in njegove na odgovor. Namesto, da bi se opravičili, so pa mogotci, da obdržijo sebe na krmilu in narod na vajetih, proglasili nad madjarskim ljudstvom obsedno stanje. Trajnih uspehov ne bo. Narodi, ne izuzemši madjarskega, bodo morali dobiti vse pravice, ki jim gredo.

Francija

s Pesnik Anatole France je napisal mnogo romanov in pesmi, ki jim je bil namen: sramotjenje Boga in Cerkve. Dosegel ni, kar je nameraval. Anatole Franceja ni več, Cerkve pa še stoji neomajana. Zanimivo pa je to, da je tajnik imenovanega francoskega brezbožnega pesnika Broussou nedavno priobčil nekaj podrobnosti o življenju francoskega brezbožnega pesnika. Anatole France se je po — izjavi Broussou — izrazil napram svojemu prijatelju takole: »Ti bi se prestrašil, če bi mogel videti v moje srce. Na vsem svetu ni žalostnejšega bitja od mene. Mnogi smatrajo, da sem srečen človek. Pa ni tako. Nikdar v življenju nisem bil srečen, niti en dan, niti eno uro.«

Anglija

s Mornarji so se spuntali. V zadnjem času opazujemo, da je zajel uporniški duh tudi mornarje po nekaterih državah. Te dni smo čitali o uporih čilenske mornarice, a pretekli teden celo o punktu angleških mornarjev. Sedanja angleška vlada je namreč sklenila varčevati in je hotela tudi mornarjem znižati plače. Pa so se uprli prizadeleti in vlada se je vdala, zakaj na mornarici sloni vsa svetovna moč angleških lordov.

Amerika

s Razno. V Clevelandu so umrli: Marija Finc, roj Rozman iz Železnikov na Gorenjskem in Josip Peskar iz Velike Lese, fara Krka. — V reki Ottawu v Kanadi je utonilo pet duhovnikov dominikanskega reda. — 4000 golobov je zgorelo kmetu Brandtu blizu Peoria Ill. — V Jolietu je preminul Anton Golobič, bivši trgovec. — Poljska cerkev sv. Stanislava v Clevelandu združuje največjo cerkveno občino cleveandske škofije. Fara šteje 4000 družin, v farno šolo hodi 3500 otrok. — 20 ur je neprenehoma pridigoval 60 letni protestantski duhovnik Futterer v neki cerkvi v Los Angelesu. Za vsebino svoje dolge pridige je vzel razlago sv. pisma. Koliko je bilo vztrajnih poslušalcev, poročilo, žal, molči.

— V Indianapolis Ind. je preminula Marija Monfreda, roj. Kenda, doma iz Volč na Goriškem. — V Jolietu so pokopali Matijo Krašovica in Martina Juričič iz fare Leskovec pri Krškem.

Kitajska

s Vojna med Japonci in Kitajci. Med Japonci in Kitajci vlada že staro nasprotstvo. Japonska je moderna država, Kitajska pa neurejen velikan, ki ga hoče spraviti prva v popolno odvisnost. Zdaj so japonski vseoblastneži izrabili žalostno usodo Kitajske in so jo napadli z vojaško silo. Japonske čete so zasedle mnoge važne kraje ob južnomandžurski železnici. Bijejo se med obema nasprotnikoma srditi boji. Pazno jih zasledujejo zlasti Anglija, Rusija in Amerika, ki iščejo v Mandžuriji svojih koristi. In zato ne more nihče za go tovo reči, bo li ostal oborožen prepir med Kitajsko in Japonsko omejen samo na ti državi, ali pa se izcimi iz sedanje vojne na Daljnem vzhodu — novo svetovno klanje.

Drobne novice

26.000 hišnikov je v Pragi. Poostrišlo se je razmerje med Japonci in Kitajsko.

Češki narodni demokrati so se za predstoječe občinske volitve v Bratislavi zvezali z židi.

5000 vagonov pšenice pošljejo v Češkoslovaško ruski boljševiki. Kaj pa naše žito, saj smo najboljši zavezniki?!

Dovoz vina in drv iz inozemstva je prepovedala francoska vlada.

Neomejen kredit v obliki žita je dovolila Amerika stradalajoči Kitajski.

Rim šteje sedaj 1.003.800 prebivalcev. Mussolini še ne obišče papeža. Se nam je zdelo, da bo tako.

Trgovino orožja so izropali komunisti v madjarski Budimpešti.

Izenadenja napovedujejo madjarski socialisti in komunisti.

Brezposelnih je bilo koncem avgusta v Nemčiji 44.195.000, v Angliji pa 2 milijona 762.000.

25.600 ton jajc je izvozila Bolgarija v preteklem letu.

Švicarske zlate zaloge so dosegle 1188,8 milijonov frankov. Banke ne sprejemajo več zlata.

150 km cest bo zgradila v Poljski italijanska družba za zgradbo cest Puriccelli.

3 milijone ha je obdelane zemlje v Evropi s sladkorno peso.

Upor čilskih mornarjev je vlada »zadušila« s tem, da je preklicala sklenjeno znižanje plač.

Za 50 tisoč funtov (za okrog 14 milijonov Din) si je znižal angleški kralj svojo plačo, upoštevajoč težak položaj države.

Z radio aparati so opremljeni jezdec ameriške armade.

400 žen in 600 otrok ima zamorski kralj Alfiva Ogo v Afriki.

Velikansko elektrarno grade v Italiji severno od Genove. 6 tisoč delavcev jo bo delalo pet let.

Velike množice cepila proti koleri in tifusu je darovala Kitajcem Danska.

62.376 kinematografov je sedaj na cellem svetu. Koliko dobrih?

10.000 učiteljev bo ob službo v Nemčiji, ker hoče vlada štediti. Pri obroževanju pa ne »špara«.

Zlati jubilej

Kmetske posojilnice ljubljanske okolice r. z. z n. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Dne 18. septembra 1881 se je vršil ustanovni občni zbor Kmetske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani, katerega so sklicali župani ljubljanske okolice. V prvi odbor so bili izvoljeni med drugimi: Janez Knez star., župan v Spodnji Šiški; Martin Bavdek, župan v Udmatu; Vinko Ogorelec, župan v Škofljici in Tomaž Ločnikar, župan na Viču.

Glavni organizator in pospeševatelj ustanovitve pa je bil znani slovenski mecen Anton Knez, ki je bil do svoje smrti leta 1893. najbolj agilen delavec v zavodu. S krepko vzpodbudo sta sodelovala pri ustanovitvi tudi oče slovenskega združništva inž. Miha Vošnjak in njegov brat dr. Josip Vošnjak.

Emancipacija našega denarnega gospodarstva se je vršila jako počasi, saj je začela šele osem let pozneje posloovati »Mestna hranilnica ljubljanska«, leta 1895. »Ljudska posojilnica« in leta 1900, pa »Ljubljanska kreditna banka«.

Tako je »Kmetska posojilnica ljubljanske okolice« danes najstarejši slovenski denarni zavod v Ljubljani, ki je zapolnil z uspehom narodno-gospodarsko osamosvojitve in jo v petih desetletjih svojega delovanja zvesto nadaljeval. Ravnal se je vedno po temeljnih združniških načelih in zlasti s kulturno obretno mero izdalno pospeševal razvoj vseh panog narodnega gospodarstva, v prvi vrsti pa gospodarsko povzdigo našega kmeta. Podpiral je slovensko združništvo vobče in bistveno pripomogel k njegovemu razvoju in današnji veličini. Leto za letom je naklonil znatne vsote v splošno koristne narodne namene.

Zavod so vodili v vseh petih desetletjih vsakozni izkušeni odborniki. Od početka poslovanja posojilnice ji je predsedoval g. Janez Knez star. vulgo Ančnik in po njem se je za zavod udomačila označba »Ančnikova šparkasa«. Po smrti imenovanega l. 1892. ji je predsedoval njegov sin g. Ivan Knez do svoje smrti v letu 1928. in od tega časa dalje ji predseduje g. Andrej Sarabon.

Zaradi svoje priznane solidnosti si je zavod vključ malim začetnim sredstvom hitro pridobil zaupanje slovenskih gospodarskih krogov, se razvijal in raste brez zaprek in zadržkov tako, da je danes največji kreditni zavod naše države na združni podlagi, ki upravlja premoženje nad 245 milijonov dinarjev in šteje že nad 6000 deležnikov.

Iz skromnih začetkov so narastle vloge do danes na 238.515.134,95 Din, posojila na 193 milijonov 951.989,70 Din, rezervni zakladi presegajo vsoto 9.000.000 Din, nepremičnine, ki so upoštevane v bilanci a 3.177.401 Din, reprezentirajo znatno tiho rezervno, saj poseduje danes zavod, ki je začel svoje poslovanje v brezplačno na razpolago mu stavljenih prostorih g. Janeza Kneza, lastno družno palačo na najprometnejšem prostoru ob Dunajski cesti oziroma Trdinovi ulici, poleg raznih stavbišč v mestu in na neposredni periferiji.

V spomin petdesetletnice ustanovitve zavoda je sklenil odbor, da sežida v nastopajočem jubilejnem poslovnem letu na dveh parcelah ob Dunajski cesti stanovanjsko palačo.

12 ministrov šteje nova angleška vlada. In še nekaj podtajnikov povrh!

Od 46 na 40 tedenskih ur so znižali delovni čas v bombaževih predilnicah na Poljskem.

Romunske bankovce po 100 lejev bodo vzeli iz prometa.

6 do 8 milijard frankov primanjkljaja izkazuje menda tudi francoski državni proračun.

Zopet pride pod mednarodno finančno nadzorstvo republika Avstrija.

Izplačila v zlatu je ustavila angleška narodna banka.

Jezuitsko univerzo hočejo otvoriti v Bagdadu.

Voditelj fašističnega pokreta v Avstriji dr. Pfriemer je pobegnil preko Jugoslavije v Italijo.

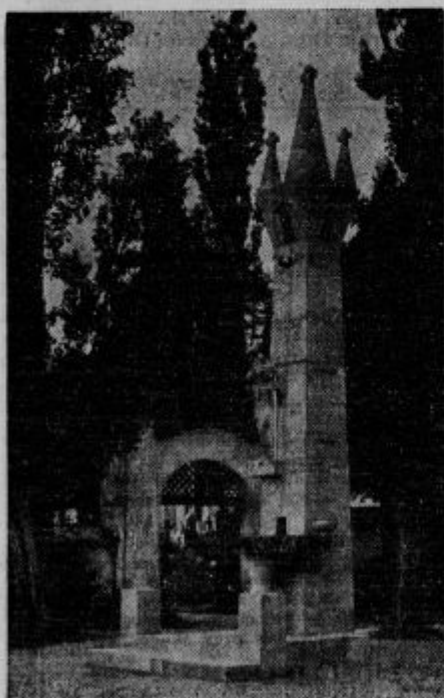
Zopet je bil potres v Grčiji.

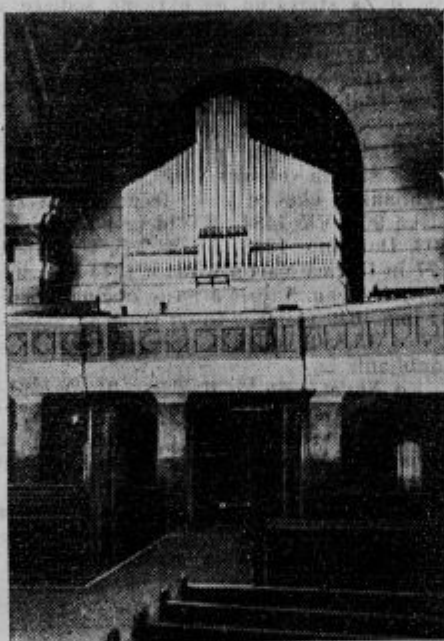
V nedeljo so v Moravčah odkrili spominsko ploščo pisatelju prof. dr. Fr. Detelu. Na sliki vidimo zborovalce pri slavnostnem odkritju.

60-letnico zakonskega življenja sta praznovala v Novem mestu 88-letni Leopold Fischer in njegova žena, 91-letna Marija. Se na mnoga leta!

Spomenik v vojni padlim Brezničanom so odkrili v nedelje. Spomenik je krasno delo mojstra arhitekta Plečnika.

Novo orgle v Vodicah (glej dopis).

Celih '53 let je zvesto delal, a na stara leta je ostal na cesti tov. delavec Jakob Koprivnik iz Tržiča, ki je bil zaposlen v čevljarni Mally, katera je ustavila obrat.

Za nego finega
perila ne obstoja
boljše sredstvo
kot je

LUX

... KI PERE TEMELJITO IN VARUJE PERILO

60 letnica. Naš rojak gospod Avgustin Janša, ki se je rodil v Ljubljani 1871. leta in tudi tam obiskoval ljudsko šolo na Grabnu, je praznoval prošli mesec 60 letnico rojstva. S 13 leti je vstopil kot učenec v tiskarno Blaznikovih nasled, in bil s 17. leti oproščen kot črkostavec. Deloval je kot tak v Ljubljani, Sarajevu, Zagrebu, Trstu, Gorici, Mari-

boru in je vstopil pred 30 leti v c. kr. dvorno in državno tiskarno kot korektor in prevajalec za italijanski, srbohrvatski in slovenski jezik pri drž. zakoniku in šolskih učnih knjigah. — Po razsulu Avstrije je ostal v avstrijski državni tiskarni, postal državni uradnik in je sedaj tamkaj kontrolor v kreditnem oddelku. Rojaku voščimo čvrstega zdravja in zaslužno pokojnino.

Tat svojemu pajdašu: »Ti, meni se zdi, da si bom moral nabaviti očala.« — »Čemu ti bodo?« — »Pomisli, snodi sem vlomil v neko stanovanje. Sukal in vrtoč sem nekaj gumb, misleč, da je železna blagajna, na, je pa začel radlo igrati.«

KAJ JE NOVEGA

Naznanilo in povabilo

Vsi verniki dekanije ljubljanske okolice ste povabljeni k

cerkveni evharistični slovesnosti,

ki se bo vršila v nedeljo 27. septembra t. l. popoldne v D. M. v Polju za župnije D. M. v Polju, Dol, Sv. Helena, St. Jakob in Sostro; na Igu za župnije Ig, Golo, Tomišelj in Zelimlje; na Viču za župnije Vič, Brezovica, Dobrova, Polhov Gradec in Rudnik; v St. Vidu za župnije St. Vid, Črnuče, Ježica, Sv. Katarina, Preska, Sora in Šmartno pod Šmarno goro.

Spored:

Ob pol 3 popoldne v dvoranah zborovanja: mož in mladeničev. Govora: »Mož in vera«, »Družina in cerkev«. — Ob pol 5 služba božja v cerkvi: pridiga o presv. R. T., kratka procesija z Najsvetejšim (ob lepem vremenu), litanije sv. Jožefa, spravna molitev in blagoslov.

Govorili bodo: v D. M. v Polju zdravnik dr. Debevec Franc in urednik Kremžar Franc; na Igu profesor dr. Grafenauer Ivan in odvetnik dr. Krek Miha; na Viču profesor dr. Capuder Karl in ravnatelj dr. Basaj Joža; v St. Vidu zdravnik dr. Breclj Anton in odvetnik dr. Natlačen Marko.

Pridigali bodo: v D. M. v Polju stolni vikar Košmerlj Alojzij; na Igu stolni vikar Košiček Jože; na Viču p. prior Učak Valerijan; v St. Vidu dekan Škubic Anton.

K obilni udeležbi vabi vse vernike

duhovščina dekanije ljubljanske okolice.

Zahvala

Cenjeno upravišтво!

Po posredovanju g. župnika iz Gor. Logatca sem podpisani, ki sem dne 5. t. m. pogorel in sem bil naročnik »Domoljuba«, dne 15. t. m. prejel izplačanih Din 2000, za kar se prav lepo zahvaljujem in se bom trudil, da bom list prav priporočal. Prosim, da to zahvalo priobčite v Vašem listu.

S spoštovanjem hvala žni

Josip Kunc, s. r.

posestnik, Blekova vas 21 pri Gor. Logatcu.

d 80 let je dopolnil bivši ljubljanski župan in minister na razpoloženju gosp. Ivan Hribar.

d Šestdeset let je dopolnil prevz. g. nadškof vrhbosanski dr. Ivan Evang. Šarič. Gospoda nadškofa, ki se udeležuje tudi kot pesnik, Bog živi še mnogo let!

d Ob 50 letnici poroke sta si ponovno obljubila zvestobo Jože Okorn in njegova soproga Marija, stanujoča v celjski okoliški občini. Bog ju živi še mnogo let!

d Petdesetletnico obstoja je praznovala dne 18. septembra Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, ki hoče v proslavo jubileja zidati par stanovanjskih hiš.

d Delu časti! 25 letnico zvestega službovanja pri eni družini je obhajala Marija Müller, doma iz Vodičevasi na Kor. oškem. Ves ta čas je s posebno globoko udanostjo in zvestobo ter pristno slovensko pridnostjo vršila svojo službo. Je tudi vneta članica

franciškanske Marijine družbe v Ljubljani. Bog jo živi še na mnoga leta!

d Sto let je minulo 25. septembra, odkar ima Novo mesto zopet kapitelj.

d Spominsko ploščo pisatelju dr. Deteli so odkrili preteklo nedeljo 20. septembra v Moravčah. Govorili so razni gospodje, med njimi prof. dr. Šolar. Vsi so poudarjali zgledno slavljenčevo življenje, ki mu je bila vera najtrdnjša opora.

d Konferenca jugoslovanskih škofov bo 12. oktobra v Zagrebu. Konferenci bo predsedoval hrvatski vladika nadškof dr. Bauer. Na dnevnem redu bodo gotovo važne zadeve.

d Za župana v občini Špičnik pri Svecini je imenovan posestnik gosp. Emanuel Gaube.

d Za starešino na okrožno sodišče v Kranjsko goro pride g. Stanko Bregar, sodnik na Vrhniki.

d Generalni konzul avstrijske republike v Ljubljani g. dr. Herman Pleinert je premeščen v istem svojstvu v češkoslovaško Bratislavo.

d Število volivcev v nekaterih občinah ljubljanske okolice je sledeče: občina Zg. Šiška 907, Vič 1484, St. Vid nad Ljubljano 803, Dobrunje 1813, Ježica 785, Grosuplje 577 in Devica Marija v Polju 1314 volivnih upravičencev. Največja pa je občina Moste, ki ima 1649 volivcev in tri volišča.

d 15.880 volivnih upravičencev je v Ljubljani.

d Nove orgle so blagoslovili preteklo nedeljo v Vodicah.

d Polovična voznina je dovoljena za sadjarsko razstavo v Ptuj, ki se bo vršila od 11. do 15. oktobra.

d Končne številke o zadnjem ljudskem štetju. Vsega prebivalstva v Jugoslaviji je 13,930.918. Od tega je moških 6,894,561,

Telesni zdravnik poglavarja zamorcev.

Na svojih potovanjih je prišel naravoslovec IVAR BROMAN do nekega divjega plemena v Afriki. Poglavarja je ozdravil s par Aspirin tabletami, nakar ga je ta imenoval telesnim zdravnikom. Toda nekega dne mu kralj naroči, da naj preskrbi, da se mu rodi sin. Kralj je skoraj zbesnel, ko mu je učenjak pojasnil, da Aspirin tablete pri vsakem prehlajenju, revmatizmu in drugih bolečinah zanesljivo in hitro pomagajo, da se pa takim željam ne more ugoditi. Vendar si kralj tega ni pustil veljati in mu je grozil s smrtjo. Profesor Broman je uvidel, da je skrajni čas odpotovanja.

žensk pa 7,036.357. Na 1000 moških pride 1021 žensk. 56 prebivalcev pride na 1 kvadratni kilometer. V 10 letih je narastlo prebivalstvo za 16%.

d Sneg je zapadel za nekaj ur 15. septembra v Sarajevu.

d 153 učenk je vpisanih letos v petih letnikih na učiteljsko šolskih sester v Mariboru.

d Na vseh ljudskih šolah v Ljubljani je letos 2199 dečkov in 1962 deklic, torej 4161 učencev.

d Mestna hranilnica mariborska, pod vodstvom predsednika ravnateljstva gosp. dr. Jerovška, je sklenila darovati občini 4 milijone za novo ljudsko šolo v pelem mariborskem okraju. Čestitamo na vse strani!

d Planinski dom na Mrzlici nad Trbovljami je bil blagoslovljen in otvorjen dne 20. septembra.

d Prikopitev medjimurskih vasi. Ministrstvo je odločilo: Oni del občine Štrigora, ki pripada okraju Čakovcu v savski banovini in se nahaja na levem bregu reke Mure, pride v sestav občine Dolnja Bistrica v okraju Dolnja Lendava. Oni del občine

Svarilo kupujočemu občinstvu!

Cela dravska banovina, zlasti pa mesto Ljubljana, je preplavljena z brezštevilnimi tujimi in domačimi trgovskimi potniki, ki obiskujejo privatne stranke in ponujajo blago ter perilo od hiše do hiše.

Številne pritožbe, ki prihajajo od kupujočega občinstva podpisanemu gremiju trgovcev, potrjujejo dejstvo, da je vse blago nakupljeno od takih trgovskih potnikov mnogo manj vredno in slabše ter ga končno prodajajo celo dražje kakor ostali trgovci, ker morajo v prodajno ceno vračunati občutne potovalne stroške in provizije.

Tudi se je nadalje ugotovilo, da se od takih trgovskih potnikov, ki povečini sploh nimajo nikake trgovske naobrazbe in strokovne usposobljenosti, poleg tega ne posedajo najmanjšega pojma o kvaliteti in vrsti blaga, ki ga ponujajo, nakupljeno blago ne more več vrniti niti zamenjati in je vsaka reklamacija brezuspešna. Posledica tega je tožbeni postopek, v katerem slučaju plača in izgubi tožbo navadno le kupec. V mnogih slučajih je dokazano, da je bilo nakupljeno blago tudi sumljivega izvora in so imele prizadete stranke radi tega neviščnosti z oblastmi.

Kupujoče občinstvo se torej ponovno opozarja, naj ne kupuje od nelegitimnih inozemskih, kakor tudi ne od domačih trgovskih potnikov, ki potujoč ponujajo blago, nikakega blaga. Končno opozarja gremij trgovcev vse, da je pomanjkanje blaga pri zasebnikih po zakonu strogo prepovedano in prosimo slavno občinstvo, da vsakega, ki ga zaloti pri prodaji blaga zasebnim strankam, prijavljuje bližnjemu stražniku, v njegovem lastnem interesu, da se s tem prepreči velike zlorabe in obvaruje pred škodo.

GREMIJ TRGOVCEV V LJUBLJANI

Ivan Gregorc l. r., načelnik.

Lofze Smuc l. r., tajnik.

Štrigova, ki pripada okraju Čakovcu v savski banovini in se nahaja na desnem bregu Mure, pride kot samostojna občina Štrigova s sedežem v Štrigovi v sestav okraja Ljutomera. Vasi Dubrava in Dubravski breg, ki sta pripadali občini Križevljane-Cestica v varaždinskem okraju v savski banovini, prideta v sestav občine Zavrč v ptujskem okraju. Vasi Presika in Prkošnji, ki se nahajata v občini Gornji Mihaljevac v čakovskem okraju v savski banovini, prideta v sestav občine Središče v ptujskem okraju.

d 81 delavcem je odpovedala službo papirnica v Goričansk. To je za ljudi strašen udar. Kam naj gredo sedaj? Kdo bo dal revnim delavskim družinam vsakdanjega kruha? Kdo kurivo za mrzlo zimo?

d Počasnaj je grozila pretekli teden tudi tu in tam v Sloveniji. Ko to pišemo, je sicer nevarnost že minila, vendar pa zopet močno dežuje.

d Novo leto se obhajali sredi septembra naši židje. Pričeli so že leto 5692.

d Za skupne zbornice. Ako primerjamo končni izid ljubljanske Zveze obrtnih zadrug in mariborske Zveze skupaj, vidimo, da je 65 zadrug za skupne zbornice in le 22 zadrug za ločene. Ogromna večina slovenskih obrtnikov je torej odločno za skupne zbornice.

d Ne bomo jih pozabili. Zadušnica za bazoviške žrtve se je vršila preteklo nedeljo v novi šišenski cerkvi v Ljubljani. Prostorni hram božji je bil poln primorskih pregnancev. Pred službo božjo je g. David Doktorič imel temeljit govor o nesreči, ki je zadela primorsko ljudstvo. V pridigi je pozival javnost, naj pomaga nesrečnim beguncem. Zbor prosvetnega društva »Tabore«, pri katerem sodelujejo primorski begunci vseh stanov, je lepo izvajal Venturinijevo slovensko mašo, ki jo je skladatelj posvetil »svojim učencem v spomin«; novo mašo so ta dan prvič izvajali. Izmed ustrelenih na Bazovici so bili trije, to je Bidovec, Miloš in Marušič, Venturinijevi učenci. Med sveto mašo je zbor zapel dve žalostinki. Mnogim se je pri pesmi »Ah ne mislimo nanje s solzami« vlije solze. Po pridigi je g. David Doktorič prebral posvetilo Primorcem Kraljici Svetogorski; pred njenim oltarjem se je tudi vršila služba božja.

d »Naše ognjišče« se imenuje prvi slovenski list mesečnik, ki je začel kot glasilo »Zveze služkinj« izhajati v Beogradu.

d 8000 litrov velik sod je dokončal te dni sodarski mojster g. Janez Medved v Tacnu pod Smarno goro za trdno Ornig v Ptuj.

d Kočevje dobi velenjsko elektriko, je odločila na tozadevno pritožbo banska uprava.

d Pozor pred zlorabo naziva. Vedno pogostejše dobivamo dopise z naslovom »Vzajemna zavarovalnica — oddelek za samopomočje« — pa tudi sicer smo obveščeni, da organi raznih »Samopomočij« zlorablja naše ime in največkrat le z zlorabo našega imena pridobije novih članov. Z ozirom na to opozarjamo, da nismo niti v direktni, niti v indirektni zvezi s »Samopomočjo«. »Vzajemno pomočje« in podobnimi blagajnami, ker se pečemo le z zavarovanjem na solidni zavarovalnoteknični podlagi. Nadaljno zlorabo našega imena bomo sodnijsko zasledovali. — Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Že več ko 80 let...

uporabljajo izkušene gospodinje za pranje najrajši čisto milo „Jelen“. Štirje rodovi ga zdaj že poznajo

SCHICHT ^{ov2} MILO „JELEN“

— ono je vedno enako dobro

d Znati je treba. Odkar je stopila v veljavo nova naredba, ki točno določa cene kruhu, so začeli nekateri zagrebški peki pečiti kruh na ta način, da se rogajo iz te naredbe. Črni kruh, kateremu je cena najnižja, sploh ne pečejo, belega pa spečejo toliko, da ga hitro zmanjka, radi česar morajo ljudje kupovati fino pečivo, kateremu pa cene niso določene. Radi tega sedaj išče občinski svet način, kako bi temu postopanju pekov napravil konec in jih prisilil, da novo naredbo spoštujejo.

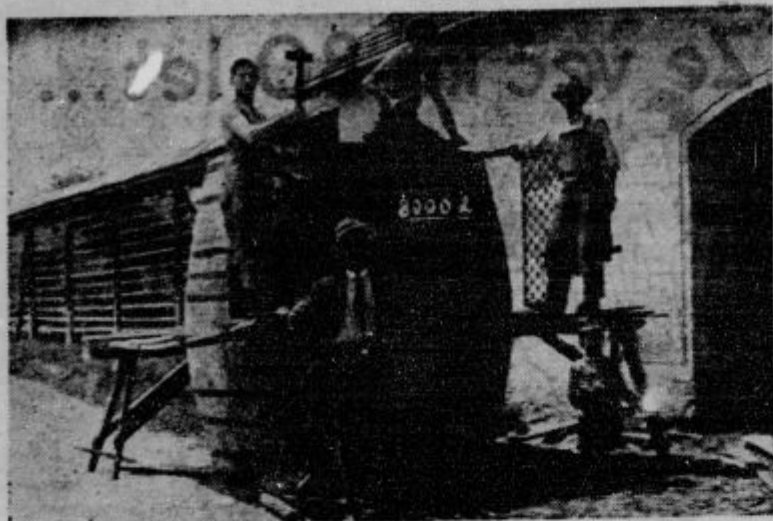
d Rudarji so v boju za vsakdanji kruh sprejeli na shodu v Laškem, ki ga je sklicala Jugoslovanska strokovna zveza, sledečo resolucijo: Rudarji, zbrani na javnem zborovanju v Laškem 13. septembra 1931 in organizirani v Jugoslovanski strokovni zvezi, protestirajo proti krivičnemu znižanju plač. Dokazano je, da se produkcija v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe dviga, da dobiček družbe raste in da delavstvo kljub temu niti pri redni zaposlitvi ne zasluži eksistenčnega minimuma. Posle-

dica tega znižanja plač ne ogroža le življenjskega obstoja rudarjev in njihovih družin, ampak nujno radi zmanjšanja kupne moči delavstva ogroža tudi eksistenco kmetijskega in obrtniškega stanu. Zato pozivajo rudarji vso javnost in javne oblasti, da podpirajo delavstvo v njegovi pravični, po božjih in človeških zakonih utemeljeni borbi za pravice vsega delavstva ter v korist in ohranitev celotne človeške družbe.

d IV. kongres jugoslovanskih pravnikov bo od 4. do 6. oktobra v Skoplju. Dne 7. oktobra obiščejo udeleženci Kosovo polje.

d Delovni čas so skrajšali v delavnicah državne železnice v Mariboru in sicer od 8 na 6 ur dnevno. Pravijo, da je treba vseh posod štediti. V delavnicah je zaposlenih okrog 2000 železničarjev, ki se zmanjšanih prejemkov gotovo ne radujejo.

d Za brezposelne in stradajoče. Dne 1. oktobra stopi v veljavo novi pravilnik o znižani vožnji brezposelnih delavcev. Delavci, ki potujejo, da dobe delo, imajo pravico do polovične vožnje III. razreda

8000 litrov drži sod, ki ga je naredil sodarski mojster Janez Meuvet v Tichu. Vrnogovec Ornig v Ptuj ga bo v kratkem napolnil z lahno italsko kapljico.

Jubilej krompirja. Letos je preteklo 350 let, kar je prinesel angleški svetovni potnik in morski ropar sir Francis Drake (na sliki) iz Amerike prvi krompir v Evropo.

Reko bodo preložili pod zemljo. V bližini St. Louisa (Združene države) bodo reko Des Peres, ki vsako pomlad in jesen preplavlja ozemlje in povzroča ogromno škodo, regulirali na ta način, da jo bodo v celoti toku speljali v ogromno betonsko cev, tako da bo izginila s površja zemlje. Gradbeni stroški znašajo 11 mili. dol.

Pogreb žrtev atentata na ekspresni vlak pri Białym Bągu — 24 krst v eni vrsti

Orjaska solčna roža visoka 3 metre 15 cm je zrasla letos na vrtu g. Fr. Zorman v Kamniku. (Foto F. K.)

Prve jeklene cerkev na Danaju bodo v kratkem začeli graditi. Načrte je napravil avstrijski arhitekt Prutscher. Cerkev bo vsa iz jekla.

Dr. Piriemeer, vrhovni poveljnik Heimwehra, ki je po ponesrečenem puču pobegnil.

državnih železnic in III. razreda ladij v državnem izkoriščanju tudi tedaj, kadar v svrhu zaposlitve potujejo v kraj svojega stalnega bivanja ali izven njega. Po odredbah tega pravilnika bodo od 1. oktobra dalje dobivali brezposelni delavci potrebne izkaze od javnih delovnih borz, njih podružnic in ekspozitur, v krajih, kjer jih ni, pa od občinskih oblasti in občinskih poglavarstev. Toda v le-teh primerih lahko občinske oblasti in mestna poglavarstva dajo take izkaze samo za potovanje do najbližje delovne borze, nje podružnice ali ekspoziture, razen če se karaj, kamor delavec potuje na delo po naročilu, nahaja bliže kakor sedež najbližje delovne borze, njene podružnice ali ekspoziture. Razlog temu je v tem, ker občinske oblasti in mestna poglavarstva niso poučena o razmerah na delovnem trgu in zato ne morejo presoditi takih momentov. Delavci morajo imeti razen tega izkaza še delavsko legitimacijo (potrdilo s fotografijo).

d Veliko zborovanje školov pravoslavne cerkve se vrši v Karlovcih pod predsedstvom patrijarha Barnabe. Trajalo bo več tednov.

d 60 milijonov dinarjev za vodovodne in druge naprave v Novem Sadu je dovolila državna Hipotekarna banka novosadske občini.

d Veliko kuhinjo za siromašne sloje bo zgradila zagrebška občina. V kuhinji bodo dobivali hrano zavodi za otroke, pomočniki, mestni reveži, državni uradniki in še drugi ubožani sloji.

d Nova tovarna svilne prične obratovati ta mesec v Vrbasu. Udeležen je švicarski kapital. Za enkrat bo zaposlenih 150 delavcev.

d Vesela vest za Sokola kraljevine Jugoslavije. Na podlagi pooblastila v točki 8. § 38. finančnega zakona za proračunsko leto 1931/32 je finančni minister v sporazumu z ministrom prosvete predpisal pravilnik o brezplačni dobavi premoega iz državnih rudnikov za Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. Premog je namenjen kurjavi sokolskih telovadnic.

d Žalostna vest za tobakarje. Uprava državnih monopolov je povišala cene tobaku in cigaretam in sicer tobaku: moravskemu od 300 na 325 Din, zetskemu od 250 na 275 Din, tobaku za pipe dunavskemu od 80 na 100 Din. Cigarete so se podražile in sicer: Morava od 300 na 350 Din, Zeta od 250 na 300 Din, Sava od 150 na 175 Din. Cigarete v paketih po 20 komadov: Morava bo stala 7.50 namesto dosedanjih 6 Din, Zeta 6 Din namesto dosedanjih 5 Din, 100 Sava cigaret bo stalo 17.50 namesto dosedanjih 15 Din.

d Uredbo o določevanju vrednosti stanovanj državnih uslužbencev je izdalo ministrstvo. Če smo prav poučeni, je uradništvo to uredbo sprejelo z velikim zadovoljstvom.

Priloga ne prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

d Dr. Krekova meščansko - gospodinj-ska šola v Zgornji Šiški. Pouk se prične 1. oktobra. Vpisovanje je dne 29. in 30. septembra. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Natančnejša pojasnila daje vodstvo šole. — Na isti šoli se vršijo med šolskim letom gospodinj-ski in kuharski tečaji za uradniške soproge, uradnice in za delavska in kmečka dekleta iz ljubljanske okolice. Tečaji se začno v začetku oktobra. Sprejemajo se tudi gospodične in deklice v tečaj za ročna dela, šivanje in krojno risanje. — Nemščina se bo poučevala od meseca oktobra dalje v dveh oddelkih.

d Težko vprašanje. Veliko brezposelnost v čevljar-ski stroki v splošnem, najbolj zgovorno dokazuje izredno visoko število potujočih pomočnikov, ki iščejo dela, pa ga ne morejo dobiti. Ta brezposelnost se je občutno povečala, odkar je v naših krajih

111 let je že stara Kranjska hranilnica,

ki se imenuje sedaj

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana, Knaftjeva ulica 9

Tu naložite na najboljše
obresti svoje prihranke

Posojilojemalci jamčijo samo za svoje posojilo, ne pa za obveznosti hranilnice, kot je to pri zadrugah, kajti za njene obveznosti jamči **cela Slovenija** (Dravska banovina) z vsem premoženjem in davčno močjo.

Najvarnejša naložitev denarja.

Najvišje obrestovanje.

Bat'a razpredel svoje podružnice, kakor pajek svoje mreže, v katerih s kričečo reklamo razpečava svoje izdelke, ter s tem odjeda kruh našim domačim ljudem. Zato se z velikim zanimanjem pričakuje, kakšen bo izid borbe čevljar-skih organizacij proti Bat'i.

d Puntajo se. Peki namreč. Organizacija trgovcev z moko in pekovi je zahtevala pri trgovski in obrtni zbornici spremembo zakona o cenah kruhu in dokazovala, da v Splitu in otokih ni mogoče prodajati kruha po od države naznačenih cenah. Dokler se ne reši to vprašanje, so splitski peki sklenili, da bodo pekli le pecivo, kateremu niso določene cene. Radi tega je nastalo veliko pomanjkanje kruha, kar je izzvalo vznemirjenje pri vsem prebivalstvu, zlasti pri revnejših slojih. Kdo bo v tem boju, oziroma puntu zmagal, bomo še poročali.

d Ljubljanski mesarji so cene mesu nekoliko znižali in sicer prodajajo od pretekle sobote dalje meso po sledečih cenah: Goveje meso I. vrste mesto po 16 po 15 Din, goveje meso II. vrste pa po 13 mesto po 14 Din, kakor je bilo do sedaj. S tem znižanjem nikakor javnost ne bo za-

Pouravila vsakovrstnih
kipov, križev, okvirjev
zvišuje
STANE VIDMAR
LJUBLJANA, Gallusova nabrežje 33

dovoljna, ker je premalenkostna. Ako bi bili volji I. vrste po 7 Din kg žive teže, potem bi šele mesarji smeli, računajoč po edinem pravičnem celjskem ključu prodajati najboljše meso po 15 Din. Volov po 7 Din pa mesarji danes skoraj ne plačujejo več. Običajna cena za dobre volje se suče okrog 5 Din za kg, torej bi bila cena 10 Din za kg prvovrstnega mesa dovolj visoka.

d Boj tudi živinskih prekupcem. Še en stan je, ki se masti od bede kmeta in stiske pravičnega celjskem ključu prekupci. Ti kupujejo živino na kmetih po beraških cenah ter jo potem prodajajo z velikim dobičkom denarno šibkejšim mesarjem. Znani so nam slučajji, da so taki prekupci zaslužili pri enem volu po 400, 500, da celo 600 Din. Tudi tem pijavkam bo treba posvečati pozornost!

d Po 2 Din za kg lahko kupiš dobro grozdje v vinogradih nad Krškem.

d Starega vina v Dalmaciji ni toliko, kot se govori; zlasti malo je boljših vrst.

d Rdeči plameni strašijo naprej. Hišo in gospodarsko poslopje je uničil požar Rojtohovim v Senčaku pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah. — Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Antonu Jekleju v Novi cerkvi pri Celju. — Nov kozolec je upepelil ogenj posestniku Košenini na Dragopolju pri Gomilskem. — Dva hleva sta zgorela v Tremerjih pri Celju. — Gospodarsko poslopje z drvarnico in svinjaki je pogorelo posestniku Jergoviču v Žabnici pri Škofji Loki. — Kozolec je zgorel posestniku Koku Ferdinandu v Grajski vasi pri Celju in posestniku Bogoviču v Drnovem pri Leskovcu. — V Vaneči v Slovenski krajini je ogenj uničil domačijo Savla Janeza. — Skedenj in seno je upepelil požar Kaprolom na Hribu pri Loškem potoku.

d Pri nakladnji otave je padla z voza in si zlomila desno roko 19 letna posestnikova hči Marija Anžlovar iz Doline, župnija Mirna. Je v bolnišnici. Bog ji daj zdravlje!

d Z obrazom je udarila v vrtečo se cirkularko. Strahovita nesreča se je pripetila pretekli teden v Mariboru v Studenih na cesti kralja Petra. S cirkularko so žagali drva, katere je pobirala 29 letna delavka Eliza Sinkovič. V pripogibanju za drvami ji je zdrsnilo, omahnila je ter udarila z obrazom v vrtečo se cirkularko. Učinek je bil naravnost strahovit: v trenutku ji je v silnem tempu vrteča se žaga dobesedno strgala meso celega obraza do kosti in ji na tilniku prerezala lobanjo do možganov. Nesrečnica je takoj omahnila nezavestna na tla. Strašen je bil pogled na ta v samo krvavo kepo spremenjen obraz, iz katerega so rezali samo beli zobje, iz pretrganih žil pa je kri curkoma brizgala okrog. Brez moči so stali ljudje, ki so prihiteli na mesto nesreče; nihče ni mogel nesrečnici v prvem razburjenju nuditi pomoči. Pozvali pa so takoj rešilno društvo, ki je revico prepeljalo v bolnišnico. Bo težko okrevala.

d Vse mu leži narobe. 21 letni prostak Jelfa Popov iz Kumanovega se je te dni podvrgel v bolnišnici v Bečkerekcu oper-

tiji na slepiču. Pri tej priliki so zdravnik ugotovili, da ima Popov vse notranje organe v nenavadni legi. Slepo črevo se nahaja na levi, srce pa na desni strani. Popov ni bil doslej še nikdar bolan in ni imel pojma o čudnem notranjem ustroju svojega telesa. Pri naboru zdravnik ni ničesar ugotovil.

d Z glavo v jablano. 14. septembra se je vračala dekla Frančiška Grum domov v Zadvor pri Sostrem na vozu. Hlapec je ravno zavil s ceste na dvorišče, ko pridirja mimo nek motociklist. Konj se splaš, voz se prevrne, dekla prileti z glavno ravno v jablano in si prebije črepinjo. Župnik ji je podelil samo sv. olje, pa je izdihnila. Stara je bila 28 let. Hlapec je padel na travo in se mu ni nič pripetilo. Zeleti bi bilo, da bi motorji skozi vasi ne dirjali s tako naglico in ko srečajo živino, naj bi nehali z romljanjem, ker tega ne prenese vsak konj.

d Velik plaz je malone zajelil Savo pri Zasiptu pri Bledu. Podsula je 27 letnega strojnika, družinskega očeta, Jožefa Repovža, ki ga, ko to poročamo, še niso dobili.

d Ko je obiral orehe. V sredo 16. t. m. se je odpravil 58 letni posestnik v Črnomojstnicah, Andrejčič Franc, od doma v četrti uri oddaljeno vas Stopiče, da bi tam na svojem vrtu obral orehe. Zlezal je na drevo in pričel z obiranjem. Naenkrat pa je padel z veje, ne baš globoko na tla, tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico in vsled tega umrl. Pol ure po tem, ko se je odpravil od doma živ in zdrav, so ga pripeljali domov mrtvega.

d Skoraj vsake 14 dni čujemo o kakem ponesrečenem rudarju iz Hude jame pri Celju. V četrtek 17. septembra je prišel 23 letni rudar Srme Franc med steno in stroj, ki je zdrobil srnetu kosti v kolkih.

d Levo roko si je zlomil pri obiranju sadja 40 letni Franc Anžlovar z Gobjeka pri Litiji.

d Domač vol je pritisnil ob drevo Leopolda Zajca, čistilca v papirnici v Medvodah, doma na Virju, v občini Šmartno pod Šmarno goro. Hude poškodbe v prsnem košu.

d Ko je padel z voza si je zlomil tilnik posestnik Gradišček pri Stražencih pri Ptuj. Mrtev.

d Čez trebuh je šel voz 75 letnemu posestniku Francu Rožniku iz Plešivice, občina Brezovica pri Ljubljani. Nevarne poškodbe.

d Strela ga je ubila. Ono soboto je šel posestnik v Topolšici pri Šoštanju S. Goltnik proti večeru v hudem naluju pred hlev kopat jarek za odtok vode. V tem hipu je udarila strela — naravnost vanj. Nesrečni gospodar je bil na mestu mrtve.

d Avto je do smrti povezil 73 letnega delavca Antona Javornika, stanujočega v okolici Vojnika pri Celju.

d 102 leti star je umrl te dni v Vukovaru obrtnik Jožef Oršič. Je bil do zadnjega zdrav in krepak.

d Pogled na drugi svet. V Ljubljani so pokopali gospo Marijo Kavčič, roj. Teller. — V Mariboru je umrl g. Andrej Biebel. — V Skofiji Luki je oddal na drugi svet gospa Tončka Okorn, roj. Hafner, soproga posestnika in mizarskega mojstra. — V Ljubljani je na veke zatisnila oči Helena Gaberšek. — V mariborski bolnišnici je umrl 15. septembra zvečer g. Vladimir Čepu-

PO DOMOVINI

Nah v Franciji.

(Cruanes Metz.)

Sporočamo žalostno novico, da se je 15. septembra v našem rudniku smrti ponesrečil Jože Antolovič, doma iz Brečic, star komaj 30 let. Ruda se je podala od strani in ga pokopala pod seboj, tako da so morali tovariši kose rude na njem razbiti, ker ga drugače niso mogli potegniti izpod nje. Bil je ves smeekán, vendar še živ. Govoriti seveda ni mogel več, samo to je potrdil, da ga ne boli preveč. Na polni v bolnišnici je izdihnil. Naj v miru počiva! — Isti dan popoldne je zadela malo slovensko kolonijo druga nesreča: Anton Centa si je zlomil na delu nogo. Zelimo mu hitrega okrevanja. — Ker gro, kakor pravijo, v tretje rado, nas je zadel isti dan še odpust. Na razglasni deski smo brali, da je odpuščenih 60 delavcev, med njimi trije Slovenci. Naš položaj se zelo hitro slabša. Bodočnost naša je temna. — Smrt zadnje mesece med Slovenci bogato žanje. V Aumeizu sta umrli dve slovenski ženi, Jožeta Kokot, ki zapušta možu sedem nepreskrbljenih otrok, in Marija Aškerc, dobro znana tudi našim izseljencem v Nemčiji. V Nancy je umrl za jetiko bivši predsednik Slovenskega društva v Tuqueguieuux Ljubljancin Franc Kocjan, v Moutiers pa Franc Muhič. Pa tudi drugih nesreč ne manjka. To minuto ališim, da je danes popoldne konj tako nesrečno udaril 8 letnega Erženovega Stanka, da so ga morali nemudoma odpeljati v bolnišnico. — Če ste se pritoževali pri vas doma zaradi velike suše, smo pa trpeli tu zaradi prevelikega dežja. V avgustu smo imeli komaj štiri fepe duš. Casopisi so poročali, da je padlo štirikrat toliko dežja, kakor navadno. Videti smo, kako je kmetom na primer pšenica kalila, ko so jo milili, ker je ni bilo mogoče posušiti. Sedaj so se začeli malo lepši dnevi. Da bi le tudi drali in pustili ljudem skopati krompir. V teh težkih in negotovih časih so si namreč skoraj vse naše družine najele polja, ker moreva plača komaj še zadostno za prehrano družine, če je kaj bolj številna. — Prijeto popoldne sta v Tuqueguieuux pripravili v nedeljo 18. septembra obe naši društvi, domače in ono iz Aumeiza, z uspešni pevskim koncertom, kateremu so navrgli še dve veselji burki. Tikenjanci smo ob tej priliki ponovno zažutili svojo zapuščeno. Kljub našim vsestranskim prizadevanjem še vedno nimamo slovenskega učitelja, ki bi nam ga bilo tako treba. — Še eno veselo vest vam lahko sporočimo: da je dosegla zbirka za obhajilni kelih, ki ga mislimo podariti ubogi leseni marinski kapeli, v kateri imamo vsakih 14 dni domačo službo

der, župnik v Planini pri Sevnici. — V Grosuplju je kruta smrt ugrabila 58 letnega g. J. Skubica, načelnega krščanskega moža. — V Sp. Dupljah je preminul 84 letni Štefan Čadež. — V Šoštanju je zaspal v Gospodu višji davčni upravitelj v pokoju g. Josip Fister. — V Novem mestu je zapustil dolino solz pravnik g. Drago Tomšič. — V Ljubljani so pokopali g. Longerja Ludvika, bančnega uradnika v pokoju. — V ljubljanski bolnišnici je preminul 65 letni brezposelni ključavničarski pomočnik Škalec Blaž iz Dobrtešnje vasi v Savinjski dolini. — V Ljubljani je umrl Anton Furlan, poduradnik državnih železnic v pokoju. — Tem in vsem zadnje dni umrlim daj Gospod večni mir, preostale pa tolaži Bog!

d Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, bledici, shujanju, obolenih žlezah, kužnih izpuščajih, tvorih urejuje narav. »Franz-Josef« grentica izborna tako važno delovanje prebavi. Odlični zdravniki so se prepričali, da »Franz-Josef« vodo celo najnežnejši otroci lahko prenese. »Franz-Josef« grentica se dobiva v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

d Bolni ljudje vedo posebno ceniti pri slabi prebavi, zaprtju in lenivosti črev učinkovanje dietetika »Planinka«-čaj Bahovec, ki se pridružuje iz zdravilnih zelišč slovenskih elizijn. Dobiva se v lekarnah.

božjo, že nekaj nad 600 frankov. Kečh bo slovenski narodni dar in bo vanj vgravirano in za večne čase potrjeno, da so ga darovali jugoslovanski glavoči. Na kratke besede g. župnika Kastelica so zbrali zanj udeleženci zgornje prireditve kljub piclemu številu za sedanje čase lep znesek 183 frankov. Bog naj plača vsem darovalcem s svojimi blagoslovami!

Neposabni vsojiteljci v spomin.

(Naklo.)

Prav dobro sta poročala »Slovenec« in »Domoljub« o gđni učiteljici Francici Gromovi. Od prve do zadnje vrstice je vse resnica. Ta vzorna duša ni poučevala samo v šoli, tudi izven šole je učila. Na cesti, na poti, na njivi — kjerkoli. Zelo ji je bil dan prekretek in je morala delati v noč. Gđni učiteljici Francici Gromovi so bili vsi učenci mili in dragi, bodi premožnih ali revnih staršev. Ona je svoje učence v resnici ljubila. Pa tudi njeno vzorno življenje je bilo najlepši zgled otrokom. Otroci so jo imenovali doma le z nežnim priimkom »gospodična Francica«. Zelo težko jo bo pogrešali cela fara, odrasli kot otroci. Odšla je tiho in skromno, kot je bila sama skromna in ponižna. Otroci bodo v zahvalo prinášali kile cvetja na gomilo prezgodaj ji umrle mamičice, ki je pokopana v Naklu.

Novice.

(Predvor nad Kranjem.)

Tudi pri nas smo imeli 12. septembra silovite deževje, kot ga še ni bilo nad 80 let. Vode so začele teči po njivah in travnikih ter celo v nekatere hiše. Poleg te škode je le za las manjkalo, da ni mlinarja iz Srednje Bele ugrabilo eno, ali celo dvojce mladih življenj. — Še nekaj. Če greš po Sloveniji okrog, vidiš, da se nedelja, Gospodov dan, marsikje s čolom skruni. Kot bi prišel med pogane, se zli števku, ne pa med kristjane. Življenje uči, da nedeljsko delo posamezniku ali celim narodom rodi le prokletstvo. Za vse ljudi, od kralja pa do najbolj revnega trpinca, velja ukaz: Posvečuj prazniki! Pri nas ljudje še na eplošno — z malimi izjemami — praznike posvečujejo. In prav je tako, edino prava pot je to!

Evhariistična slovesnost

(Devica Marija v Polju.)

Na drugem mestu štate vabilo k evhariistični slovesnosti, ki se bo vršila pri nas dne 27. septembra popoldne. Farani! Sedaj pokazimo, da smo tu, vask, prav vsak naj se udeleži te slovesnosti. Kje bomo sicer v tej zmaterializiranih težkih časih iskali tolažbo in nove moči kot v Evhariistiji. Redko nam je dana prilobnost skupne posvetitve, dajmo se vsaj ta dan združiti vai, kar je nas pod našim zvonom, v skupno počestitev Najsvetejšega in v pozabo medsebojnih razpril, za arešo našo in naših družin. In cerkev? Tudi ona želi bolj kot kdaj, danes polnovredne, klene člane. Možje, mladeniči, tudi tu se izkážimo, da nismo polovičarji, udeležimo se vsi evhariistične procesije. Naj nam bodo v spodbudo možje in mladeniči, ki se udeležijo slovesnosti iz sosebinskih peth fara. Farani, dajmo tudi zunanjo čast našemu evhariističnemu Kralju, okrasimo hiše, razobesimo zastave, koder gre procesija!

Neve orgle.

(Vodice.)

Po dolgem času se nam je izpolnila želja, ki smo jo gojili skoz po potresu 1896. leta. Takrat so zgradili novo, veličastno cerkev, po vojni smo napravili nove zvonove, manjkalo pa je še — orgel. Vask, ki je videl našo cerkev, jo je obduoval pa pripomnil: »Škoda, da nimate orgel! Pa je lansko leto g. župnik sprožil misel na nove. Pobrali so moške od hiše do hiše in danes imamo nove orgle, ki res krase naše svetišče. So med največjimi in najlepšimi daleč naokrog. Marsikomu so v nedeljo zaigrale solze v obeh, ko je po tolikem času spet čul orgle v naši cerkvi. Slovesno so bile blagoslovljene v nedeljo 20. septembra pred deseto sv. mašo. Popoldne ob dveh pa je g. kanonik Kimmec razlagal piščali in registre, kar je trajalo do treh, nato pa smo poslušali koncert od peth. Ne da se popisati, kako lepo in veličastno pojo orgle, zlasti pa mons. g. Premrlu, ki je pri koncertu igral nanje. Pol je domači pevski zbor, ki je dobro rešil svojo nalogo. Cerkev pa so okrasila še dobro rešila svojega naloga. Cerkev pa so okrasila še naša dekleta, ki se nikoli. Orgle je izdelal g. Jenko iz St. Vida, ki mu gre vse priznanje za tako izvrstno delo. Naj bi nove orgle dolgo, dolgo in mnogokrat pele v božjo čast.

Prenovljena cerkev.

(Podgorje pri Kamniku.)

Cerkev sv. Nikolaja v Podgorju pri Kamniku je bila potrebna precejšnjega popravila, ker se je dalj časa poznalo, da se cerkev pogreza, ker je postavljena na mehko plast, ne pa na niže ležečo skalo. Podgorci so sklenili cerkev ohraniti, naj bodo žrtve že kakršnekoli, samo da si ohranijo čestitljivo cerkev iz poznogotike dobe. Leto in pol so pričeli s podizavanjem temeljev, ki traja že 5 mesecev. Obenem pa so sklenili cerkev zunaj in znotraj prebeliti. Dela so oddali sosedu sid. mojstru g. Medvedu. Dosedaj je veljalo popravilo 36.000 Din, a mnogo več bi stalo, če ne bi vaščani tako pridno pomagali. Na rožnicensko nedeljo, t. j. prvo v oktobru bo v Podgorju žegnanje in do takrat bo cerkev dovršena. Službo božjo bo imel ž. g. dekan. Obenem bo romarski shod, saj je Podgorška cerkev sv. Nikolaja bila že od nekdaj božja pot milinarjev in vodnih delavcev. Zato 4. oktobra vsi v Podgorje na žegnanje!

Rasno.

(Smrečje nad Vrhniko.)

Letino smo dobili še precej dobro. Sicer nam ga denarja zelo primanjkuje. Kar smo pridelali, ni na nobene cene, kar moramo kupiti, je pa odušeno drago. — Naši fantje in dekleta so zgradili kapele na čast Materi božji. Blagoslovljena bo to nedeljo po 10 po službi božji v domači cerkvi. K lepi slovesnosti ste vsi povabljeni. — Preselil se je mizarški mojster g. Malavašič od nas v lastno hišo v Podlipi, potem ko se je poročil z g. Ivanom Bogatajem iz Zaplane. Čestitamo!

Novice.

(Polhov Gradec.)

Mi se redko oglašamo v časopisih. Navadno se piše o Polhovem Gradcu, kadar je kaka povodenj. Zadnja, ki je na mnogih krajih razsajala in naredila občutno škodo, je nam prizanesla. Vendar pa imamo tudi pri nas veliko novega. Pretekli mesec je bila odprta telefonska postaja. 3. sept. smo obhajali slovesnost blagoslovitve nove motorne brizgalne, ki si jo je nabavilo tukajšnje gasilno društvo. Blagoslovitev je izvršil g. župnik Štrukelj ob asistenci g. kaplana in g. mons. Zupančiča. Slovesnost je pozdravil tudi zastopnik Jugosl. gas. zveze in župni zastopnik. Brizgalna je krasno izdelana in dela čast g. Gregorinu iz Vnanjih gor.

Preizkušnjo je takoj prestala, ker so imeli gasilci takoj vajo. Bog da, da bi nova motorna brizgalna nikdar ne stopila v obrambno delo.

Prenovitev cerkve.

(Ponikve pri Dobropoljah.)

Našo podružnico sv. Florijana, zidano ravno pred 200 leti, smo zelo okusno prenovili: prebelili smo vse notranjostno razen starih fresk na stropu. Ker so bile stare cerkvene klopi, gotovo še iz početka cerkve, v zelo slabem stanju, smo na pobudo našega g. župnika omislili nove, katere je zelo okusno izvršil domači mizarški mojster K. Skulj. Razume se, da smo imeli s tem ogromne stroške, radi tega bo v nedeljo 27. septembra ob 10 služba božja v Ponikvah, kjer se bodo blagoslovili novi cerkveni sedeži. Vabimo vse, da se v obilnem številu udeležite našega drugega žegnanja. Obenem si romarji lahko ogledajo grozen učinek strele, katere je v hipu spremenila lično vaško kapelico sv. Florijana, katero smo pred dvema letoma popolnoma prenovili, v kup razvalin.

Smrtna kosa.

(Grosuplje.)

Tu je umrl pretekli četrtak ob petih zjutraj g. J. Skubic, železničar v pokoju. Pokojni je bil vseskozi odločen in neomahljiv krščanski moč, dolgoletni naročnik »Domoljuba«. Pokoja, ki ga je po dolgem, trudopolnem delu zaslužil, ni dolgo užival. Želel je samo to, da bi pred smrtjo še videl svojega sina, ki je pri o. cistercijskih v študij. Nebeški Oče mu je veselo uro naklonil, saj je bila nova maša že 12. julija t. l. Vendar pa je bil pokojni že takrat zelo slab. Zapušta žena, dve hčerki in tri sinove. Naj mu bo Vsemogočni plačnik, težko prizadeti družini pa naše iskreno sožalje. — Od nedelje na ponedeljek ponoči pa je umrl g. Ivan Hočevar, tudi vpokojeni železničar. Pokojni je bil že v 84. letu starosti. Bolehal je približno eno leto, prej pa je bil vseskozi izredno krepak. Bil je tudi dolgoletni naročnik »Domoljuba« in načeln katoličan. Naj počiva v miru!

Hudo udarjena družina.

(Trebnje.)

Širom znano mežnarjevo rodbino je zopet zadela huda nesreča. Nenadoma je umrl Ignacij Sila, ki je bil davkar v Radovljici. Prepeljali so ga z gasilskim avtom v Trebnje, da bo počival pri

avojih starih in bratu. V tej rodbini se je križ res kar udarila. Oče je bil 20 let slep in je kljub temu dobro mežnari, dokler se ni na glavi močno potolkel, potem ga je zadela kap, 5 let je moral ležati in pitati so ga morali, dokler ga ni l. 1924 smrt rešila. Sin Matjevič je takoj po začetku vojne prišel v rusko ujetništvo in prebil tam 6 let. Ko je domov prišel, je kar se da pridno delal, dokler tudi njega ni uničila kap v l. 1927. Potem je prišla na vrsto mati, ki je morala celih 6 let prebiti na postelji. Lani je rešila smrt 84-letno ženo trpljenja. Pred leti pa je umrl tudi 34-letni sin Tone, kot nadučitelj v Brusnicah. Preostali smo naše iskreno sožalje. Naj jih tolaži Bog!

Novice.

(Prednja.)

V zadnji številki »Domoljuba« z dne 16. septembra je pomota. Knjavecu J. v Vel. Bučni vasi ni pogorela hiša do tal, ampak se je le streha obžgala. Ko je ogenj izbruhnil radi vnetja saj v dimniku, so ljudje takoj prihiteli in ogenj pogasili. — 17. septembra popoldne, ko so bili ljudje vsi na polju, so tatovi okradli Megličevo družino v Grobljah. Odneli so skoraj vso obleko in tudi precej denarja, katerega so Megličevi dobili za prodano živino. Za tatovi še ni sledu.

Prosvetno delo.

(St. Peter pri Novem mestu.)

Po precej dolgem prestopu se nam bo predstavil dramatični odsek kat. prosvetnega društva. V nedeljo 27. septembra bo po popoldanski službi božji ob 16 v »Domu« prva predstava: »Črna boleca«. Ker ni bilo že dolgo nobene igre, je razumljivo, da vlada za to igro veliko zanimanja in je zato pričakovati velike udeležbe. Vstopnice se dobijo v prodaji v trgovini gospe Kreove. — Na praznik Kristusa Kralja 26. oktobra se vrši občni zbor kat. prosvetnega društva. V zvezi z obnim zborom bo predavanje g. dr. Ivo Česnika. — S šolskim posukom bomo pričeli prve dni oktobra. Do tega časa bo namreč dogotovljeno novo šolsko poslopje, poneč šestpeterske občine in župnije.

Zborovanje belokranjskih kmetovalcev.

(Metlika.)

V nedeljo 20. sept. se je vršilo v Metliki zborovanje kmetovalcev metliškega okraja, na katerem je predaval tajnik kmetijske družbe, g. Katol. Udeležba je bila velika, dasiravno ni bil

44

RAZNO

Dedščina v škafliji za žigalice. V zapadnem delu Berlina je nedavno umrla lastnica neke male trgovine. Ženska je delala v trgovini dan na dan in si ni privoščila tako rekoč nič, vse njeno življenje je bilo le delo. Po njeni smrti so se na njenem domu takoj začeli oglašati razni dediči. V stanovanju so našli vse polno zanj, kajti varčna ženska je vse hranila. Dediči so pa vsi to staro šaro zmetali ven na dvorišče. Na dvorišču pa se je pojavil nekega dne poulični pevec, pevca pa je spremljal neki deček. Medtem, ko je mož pel, je fantek brčkal po stari šari in pregledal razne škatle in škatlice. Vse so bile prazne. Na tleh pa je ležala še škatlica za žigalice. Deček je odprl tudi to, in glej, škatlica je bila polna samih stotakov! — Deček je razodel to skrivnost še nekemu drugemu dečku in naenkrat je vedela vsa hiša, kje in kam je trgovka spravljala svoj denar. Dediči so se seveda takoj vsi oglašali in pregle-

Mina Boštjanova

Roman.

Nemško spisal Paul Kehler, prevela Marija Kmetova

Ali je Lojzeta resnično pregnala iz domače hiše, ali ga je zares s svojo strogostjo spodila na pot zločinstva? Ali je ona kriva, da Bernard ni mogel imeti zaupanja do nje in si ni mogel svoje do smrti žalsotne duše olajšati? Kaj si je pridobila? Ničesar! Kaj je izgubila? Vse! Celo mater. Ko je prišla Mina domov, jo je hotela pozdraviti, a mati ji je sporočila, da je noče videti.

Ura je tako težko tiktakala, v sobi je bilo temno, mrzlo, dasi je bilo poletje na višku. Kanarček je žvrgol tiho in žalostno. Pa je hrepenel po svojem prijatelju Tonetu, ki je znal tako živo žvižgati.

Kdor ima kako težko delo, bodiš da je umetniško ali življenjsko, bo zmeraj došel do neke točke, ko si bo ves obupan priznal, da je napak zašel in ne more več naprej, kakor tudi najboljši plavalec dospe do neke mrtve točke, kjer si mora reči, da ne more več naprej, da bo utonil.

Na taki mrtvi točki je bila ta dan Boštjanova Mina. Da bi se bila mogla razjokati, se izdivjati, kar so druge ženske tako izlahka storile, bi ji bilo bolje; a solz ni bilo, zledenele so v njej in ji ko mrtvaško mrzla slana padle na srce.

Mahoma je prišla mati v sobo.

»Kje je Tone?« je rezko vprašala.

»V mestu, mati. Vpisala sem ga v šolo in mu preskrbela dobro stanovanje. Lahko smo brez skrbi.«

»Ti si brez skrbi — jaz ne! Hočem imeti fanta

spet doma! Mojega sina Lojzeta si mi prepodila; Bernard je umrl, A Toneta zahtevam nazaj! Ti imaš sicer oblast nad gospodarstvom — da ti je ne bi bila nikoli dala! — a nad otroki te oblasti nimaš! Otroci so moji! Njih jereb pa je gospod učenik.«

»Pa pojdite h gospodu učeniku!« je zmedeno dejala Mina.

»Sem pravkar namenjena tja. In nato grem k Šobrovki. Zvedeti hočem, kje je Lojze; nobenega glasu ni več o njem.«

»Pojdite, mati, le pojdite!«

In mati je šla, šla bolj pokonci ko sicer. Jeza jo je vzravljala. Bolečih oči je zrla Mina skozi okno za njo. Mati gre zdaj po dvoje pojasnil, ki ju je ona že skrbno odmerila zanjo...

Zakaj vara mater? Seveda misli, da je močna in da hodi po edino pravi poti. A morda je bila le gospodstva željna in stroga; zakaj na njeni poti se ne razcvitajo rože; kamor ona stopi, zvone trava.

Tako se je k mnogim nasprotujočim silam, ki so se borile zoper Boštjanovo Mina, pridružila še najhujša sovražnica — ona sama.

Mina je težko in počasi stopala navzgor v sobo. Odklenila je železno blagajno in vzela materino pooblastilo iz nje. Ko se bo mati vrnila, pa ji bo izročila listino, da jo sežge.

Mina se je z listino vrnila v spodnjo sobo. Ondi je položila papir na mizo in dala ključ železne blagajne na vrh. Tako je hotela počakati matere in ji vse to izročiti. Kaj da bo potem, ni vedela. Tudi glava jo je preveč bolela, da bi mogla jasno misliti in vsa njena duša je bila ko zastrupljena. Prišla je do mrtve točke. Mislila je, da je vse narobe naredila, menila je, da se potaplja.

Pa je zagledala Jožeta, ki je prihajal skozi dvo-

sestaneke došli razglašeni. Številni moške so sprejeli večje število resolucij, ki naj se na naslednjem mestu predložijo. Posebno so izrazili svoje veselje nad dejstvom, da smo prišli v Dravsko banovino. Med resolucijami je poudarjeno zlasti stališče vinogradnikov, kako naj se podpre vinarstvo. Med drugimi zahtevami je posebno pomembna tisto, ki predlaga, da naj se v vinski trgovini določi ključ, po kateri se gostilničarju določi, koliko si sme vzeti zaslužka na liter vina. Izraženo so tudi druge potrebe našega gospodarstva, posebno potrebe letošnjega leta, ko nas je tako močno prizadela suša. Oblast naj bi dala podporo za nabavo krme in semenakega krompirja. Čeprav je bila že enkrat zavrnjena prošnja za brezplačen dovoz krme, naj se to iznova skuša doseči. Na zadnje se je določila deputacija petih mož, ki naj stopijo do g. bana in mu predložijo naše potrebe.

Vinarska zadruga. (Metlika.)

Letos je že vletila 50 hl portugalk. Je prvovrstno blago; kupec, ki jo bo videl in pokusil je ne bo rad pustil in jo bo raje plačal. — Te dni je tovarnar Stossier montiral in preizkušal hidravlično prešo, ki se nam je lani pokvarila. Upamo, da bo letos dobro delala. Preša izvaža pritisk 40.000 kg in dela 40 hl vina v 10 urah. — Zadruga je dobila te dni iz Dravljel od g. Pirca dva sode po 80 hl vsebine. To vam je posoda, dosti velika za človeško stanovanje! Kako udobno bo šele vinu. — Grozdje bo zadruga sprejemala samo od članov, kateri ga more vsak član na delež pripeljati 1500 kg. Sprejemala bo od določenega dneva trgatve, po sedanjih določbah od 1. oktobra dalje.

Naše grozdje na ljubljanskem trgu. (Iz Bele Krajine.)

V Ljubljani se prodaja pod imenom belokranjskega grozdja vsakovrstna zanikarnost, ki ni nikdar Bele Krajine videla, ali pa le mimogrede, ko so kamenjske babnice tisto v Ljubljano skozi Belo Krajino peljale. Zastila je tista žarnica in izabela na hrvaški strani Kolpe, v Kamanju. Zraven pa so namestili nekaj res belokranjskega grozdja, ki je bilo nakradeno po naših vinogradih, tako da se jim zdi, da ima njihovo grozdje pravico do naziva »belokranjsko grozdje«. — Opozarjamo na to radi tega, da ne bo kdo našega vina sodil po tistem lažnjivem blagu.

riščna vrata. Obleden je bil v isto obleko, ki jo je imel včeraj zjutraj, vračal se je s potovanja. Kaj je bila še zmeraj sobota — zmeraj še sobota — še zmeraj tisti dan, ko je Toneta odvedla v šolo? Kaj je bil ljubki fantek še davi v tej hiši? Kako pa je takle dan vendar dolg? In je bilo to res šele včeraj, ko je resnično zvedela, da je bil Jože zločinec? In je bil še prav nedavno Bernard živ in je bila ondi, kjer je bila njegova gomila, še zmeraj zelena ruša? Leta potekajo in se zbirajo v veliko sivo morje, in leto je podobno letu, kakor je val podoben valu in ob koncu ostane le še spomin na to, kar se je zgodilo tistega leta, ki ima to ali ono številko. Siva, brezmejna ravnina! Le tu in tam je kak prijazen otoček, ki spominja človeka na zdavnaj preteklo leto, ali so kje strme pečine, ki se dvigajo iznad morja in oznanjajo, da se je ondi ponesrečila kaka dobra znanca — ladja.

Mina, na to sedanje leto boš še mislila; prej boš pozabila svoje rojstno leto, ko to leto! —

Jože je stopil v sobo.

»Mina, nazaj sem prišel,« je klavirno dejal.

»Vidim, Jože. Dejaj si, da prideš šele jutri večer.«

Borinil je stol k sebi in dejal:

»Mina, premislil sem se. Tistega posestva ne bom kupil. Pri vas bi rad ostal.«

»Zakaj pa kar nenadoma? Ali ti ondi ni bilo všeč?«

»Že, že — saj bi bilo vse v redu — a — a —«

Zaječal je. Njej so se spet zanetile ugasle oči, ko časih, ko je še vse bistro opazovala in trdo je rekla:

»Kaj se ti blede, Jože? Če je posestvo dobro, ga moraš kupiti. Ti moraš stran od nas! Saj niti ne veš, kaj se je pri nas zgodilo! Povedala ti bom: Tisti

Pravni nasveti

Skrasjani rok. T. A. Št. J. Pri naboru so vam rekli, da vložite prošnjo za skrasjani rok, potem ko bo vaš brat M. odslužil polni rok. Brat je pred odslužitvijo polnega roka umrl. Ali vam kaže sedaj prositi za skrasjani rok? — Ker poleg šene brata ni tudi brat M. odslužil polnega roka, vi nimate po postavi pravice do skrasjanega roka. Zato prošnja ne bo uspešna.

Le sposobni služijo vojake. F. M. V. Za ne-sposobnega so vas spoznali pri naboru, pa mislite, da ste dovolj sposobni in bi šli radi k vojakom, da prej odslužite. Ali je to mogoče? — Ne, ker vojake služijo le tisti mladeniči, ki jih naborna komisija spozna za sposobne.

Vojnica. F. T. K. Služili ste vojake v avstro-ogrski in tudi v naši armadi. Pozneje ste se pa čutili bolnega in ste se javili naborni komisiji, ki vas je po pregledu za stalno odvrgla. Ali ste dolžni plačati vojnico. — Če vas je komisija spoznala za nesposobnega za vojaško službo, boste morali plačevati vojnico, ne glede na to, da ste aktivno služili vojake. Pritožba ne bo uspela, če ste nesposobni.

Invalid. P. J. D. Govoričenje vašega nasprotnika, da vas bo spravil ob pokojnino je prazno in se nanj nikar ne ozirajte. Če vas žali, ga lahko tožite pri sodišču. Če žena kupi zemljišče, se vam ni bati znižanja pokojnine, razen doklade za ženo, če jo prejimate.

Vstop v državno službo pred odslužitvijo vojaške službe. Z. F. K. Potrjani ste bili za 9 mesecev. Ste edini sin in hranilec svoje matere. Prosil bi radi za državno službo in vprašate, če jo boste dobili, ako ne odslužite vojašnice. — Postava določa, da more biti prosilec sprejet v državno službo, če je poleg izpolnjenih drugih pogojev po dovršenem 21. letu starosti odslužil obvezni rok v stalnem kadru, razen, če je bil po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj ali kot stalno ali začasno nesposoben oproščen službe v stalnem kadru. Če še niste oproščeni vojaške službe, prosite najprej za opustitev in če jo dosežete, ne bo nobene ovire za vstop v državno službo.

Srednje kmetijske šole. D. A. D. Kje imamo srednjo kmetijsko šolo? Kakšni so pogoji za sprejem itd. — Srednje kmetijske šole imamo v Kri-

ževcih, v Valjevu in v Bukovem, dočim imamo nižje kmetijske šole na Grmu, v Št. Juriju v Mariboru in v Skofji Loki (mlekarske). Za ostale informacije se pa obrnite na ravnateljstvo dotične šole, kamor mislite poslati sina.

Nagrada za najdbo. T. M. V. Koliko nagrade sme najditelj zahtevati od najdene vsote? — Lastnik izgubljene stvari mora na zahtevo najditelja plačati deset od sto obče vrednosti kot najdnino. Ako je po tem preračunu nagrada dosegla vsoto petsto Din se more od presežka zahtevati le po pet od sto najdnine. Ako je najditelj najdbo pravilno razglasil (potem županstva, policije itd.) in tekom enega leta lastnik stvari ne zahteva nazaj, dobi najditelj pravico stvar rabiti. Če se lastnik pozneje javi, mu mora najditelj najdeno stvar po odbitku stroškov in nagrade vrniti. Šele po zastaranju, t. j. po treh letih, pridobi najditelj lastninsko pravico.

Koliko zla v družini, državi in na svetu sploh, se mora pripisati nervozni, ki ni treba, da se sama po sebi povečuje v našem času naglice in nemira, ko je tempo in zopet tempo nujne edini adut. K temu še srčne motnje in holezli, ki številčno že presegajo tuberkulozo. Vžven je razen načina življenja seveda način prehrane. N. pr. kava radi vsebine kofeina, za mnoge ni tako nedolžna pijača, kot morda mislite. Zajemčeno neškodljiva srca, živcem in ledvicam, brez kvarnega vpliva na globoko življenjski moč tako potrebno spanje, je samo kofeina prosta kava — kava Hag. Ta izborna, prava kava ustreza vsem našim željam glede užitka. Vas osvečuje vendar v absolutno zdravi obliki. Poskušajte kavo Hag zvečer, spali boste izvrstno, a zjutraj boste osveženi in poživljeni.

Ako nemirno spite, če pijete kavo, potem poizkusite rabiti kofeina prosto kavo Hag, ki vam bo gotovo dopuščala mirno in globoko spanje. Prava kava prve kvalitete je kava Hag. Ona varuje vaše srce in vaše živce. Kavi, niti zvečer, ob nobeni uri, od nikogar, bodisi zdrav ali bolan, otrok ali starček, odkar imamo kavo Hag.

Prava izborna kava svetoonega glasu, katero radi njenega vzornega dobrega okusa in popolne neškodljivosti, pijejo milijoni ljudi — je kava Hag. Njen pomen za narodno zdravje, je pisмено priznalo 27.000 zdravnikov.

podlež, ki je vlomil v našo cerkev, je bil moj brat Lojze! V prislino delavnico ga bodo dali. Ga že imajo! Srečen tisti, ki more iti iz te hiše!

Jože je sedel globoko sklonjen in se je z rokami drgnil po kolenih.

»Saj že vse vem, Mina,« je komaj izrekel, tako ga je dušilo, »sem slišal in tudi v časopisu bral.«

»Pa — pa še hoče ostati pri nas?«

Vstal je. Od notranje vzburjenosti je ves drgetal; ni mu bilo dano, da bi se bil znal potajiti. Glas se mu je trgjal in s težavo je izustil:

»Mina, vas, otroke sem imel zmeraj tako rad, kot bi bili moji. Zdaj ne grem stran, naredi, kar hočeš, Mina — odpovedal sem in ti praviš, da je odpoved resna zadeva in da kdor hoče iti stran, naj tudi gre! A jaz ne grem! Ven me vrzi, Mina; pa bom le ostal!«

Preden je mogla Mina kaj odgovoriti, je Jože odšel in močno zaloputnil z vrati. —

Mina je počasi vstala in poklicala Jožeta. Težko je bilo spraviti tega tako vzburjenega človeka spet v sobo nazaj.

Mina je obstala pred gospodarnikom. Tiho je rekla:

»Torej, Jože, ti ostaneš! Ne morem prevzeti odgovornosti za to; vse, kar prevzamem jaz, mi spodleti. Čudim se pa, Jože, da je na tem strašnem svetu še kak tak poštenjak, kakršen si ti. Zdaj pa mi moraš v neki težki zadevi svetovati.«

Nemo je stal pred njo. Le oči so vprašaje zrlje vanjo. Mina je pokazala na mizo, na papir in ključ in dejala: »To je moje pooblastilo, tu je ključ k denarju in listinam in vse to bom nocoj vrnila materi. Spet bo ona vse vodila.«

Jože je strmel dolgo v Mino. Nato je rekel:

»Kaj si znorela?«

dali vse škatle in knjižnice in so res našli več tisoč mark, ki jih je skrivala ženska pred tatovi v škaticca za vžigalice.

Kanarčki in radio. V. Baltimore živi tišar Geo. F. Cooper, ki se peti predvsem z vzgojo kanarčkov. Ta posel opravlja že nad 50 let in mora lastnosti kanarčkov že poznati. Ta mož svetuje vsem ljubiteljem kanarčkov tole: Če vaš kanarček le bolj tiho poje kakor je pel, ali pa če sploh neha peti, potem odpoveste radio! Mož zatrjuje, da z vzgojo kanarčkov nikdar ni imel težav, dokler se ni pojavil radio. Ker so mu pa tudi njegovi prijatelji tožili o podobnih težavah s svojimi ljubljenci, je sam napravil zanimiv poskus: v tiho sobo je postavil radio in stvar mu je postala takoj jasna. Opazil je namreč, da hočejo tihi radio prekriti! Kanarčki so namreč veliki posnemovalci in komaj nekaj tednov stari mladiči že poskušajo posnemati svoje starše. — Kdor torej hoče, da mu bodo kanarčki lepo peli, naj jih ne moti z radio aparatom — pravi izkušeni tišar.

Koliko časa žive živali. Najodličnejši prirodoslovec sodijo takole: Krokodil

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprn. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omoti ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvojnica Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

Prekljic

Prekljicujem in obžalujem kot neresnične za-
ljivke in govorce, ki sem jih raznašal o gospej
Vrhovnik iz Bakovnika ter se zahvaljujem njej in
g. Vrhovniku, da sta odstopila od tožbe.

Sever Avgust, klepar, Mlaka pri Kamniku.
Ljubljana, 16. septembra 1931.

ŠIVILJE POZOR!

Jesenski krojni tečaji za prikrivanje dam-
skih oblek se pričenejo. Oglasite se pravočasno
pri strok. izpravljeni učiteljici ter lastnici modnega
šaleja: Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24/L
nasproti magistratu. — Kroji po meri.

Radio

Program Radio-Ljubljana od 24. do 1. septembra

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne
vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.30 Salo-
nski kvintet. — 22.00 Čas, dnevne vesti. — Četrtek,
24. sept.: 18.30 Plošče. — 19.00 Gimnastične vaje.
— 19.30 Poročilo o šah. turnirju na Bledu. —
20.00 Internationalni prenos iz Belgrada. 1. Pre-
nos Hrističeve opere »Suton«; 2. Koncert zboru
I. belgrajkega pevskega društva (Srbske cerkvene
pesmi); 3. Prenos baletne godbe iz Nar. gled. —
Petek, 25. sept. 19.30 Vegetarijanska prehrana. —
20.00 Poročilo o šah. turnirju na Bledu. — 20.30
Prenos iz Belgrada: Violinski koncert g. Soukoly
letvan iz Budimpešte. — 21.30 Prenos iz Zagreba
in Belgrada: Pevski koncert ge. Zlate Gjunjenac-
Gavella. — 22.15 Orgle solo, profesor Tome. —
Sobota, 26. sept. 18.30 Plošče. — 19.00 Ustroj ma-
terije. — 19.30 Poročilo o šah. turnirju na Bledu.
— 20.00 Prenos iz Zagreba: operi »Cavaleria Rusti-
cana« in »Bajazzo«. — Nedelja, 27. sept.: 9.30
Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko preda-
vanje. — 10.30 Spravljanje sadja. — 11.00 Salonski
kvintet. — 12. Čas, vesti, plošče. — 15.30 Dekli-
ska ura. — 16. Pevski kvartet »Glasbene Matice«. —
17.15 Anton Medved »Duše v vica« (Ljudaki
oder). — 20. Duetni večer: gđ. Udovič in g. Ivelja.
— 20.45 Koncert Radio-kvarteta. — 21.45 Dnevne
vesti. — 22. Salonski kvintet. — Ponedeljek,
28. septembra: 11.30 Mladinska akademija v pro-
slavo 100 letnice Levstikovega rojstva. — 19.30
Polipeptidi. — 20. Večer salonskega kvinteta. —
Torek, 29. septembra: 19.30 Etika in sociologija
evangelijev. — 20. Kmetiki upori. — 20.30 Prenos
iz Zagreba. — Sreda, 30. septembra: Opoldanski
program odpade. — 19.30 Literarna ura: Levsti-
kova satira. — 20. Prvi velemojstrski šahovski
brzoturnir v radiu. Sodelujejo mednarodni šahov-
ski mojstri: svetovni prvak dr. Aljehin, nemški
prvak Niemcevič, dr. Tartakover in jugoslovanski
prvak dr. Milan Vidmar.

KOŽE

vseh vrst divjačine kupuje stalno in prodaja čvrste
podplate — usnje po ugodni ceni.
Zdravč, Ljubljana, Florijanska ulica 9.

Obleke plašči krila

po zelo nizkih cenah!

Zahtevajte brezplačni, ilustrirani cenik!

SUHE GOBE

kupujem po najvišjih cenah | | Tvrdba
J. KUSLAN - Kranj

45

domežjo 200 do 250 let,
slon 150 do 200 let, krap
100 do 150, orel labod in
krokar po 100, nosorog
in lev po 60, papiga 30 do
80, velblod 50, ščuka 43
do 50, jastreb 40, bik in
jelen po 30, osel 25 do 30,
anj 25, lišček 25, ščin-
kavec 20 do 25, prašič 20,
vol 18 do 20, pes in mač-
ka po 18, slavček in škr-
janček po 16, lisca in ko-
soplička po 15, ovca in
riba golovlaska (abramis
Brama) po 12, murin, fi-
šek, kozar, vrabec, kokoš
in linj (ali: ruska) po 10,
kune 8, zajec, veverica in
pajek 7, čebela 1 leto.

Nova verska sekta. V
Debrečnu na Ogrskem,
kjer je domovina svetovno-
znanih debrecinskih klo-
basie in papricirane sla-
nine, je nekdo dekile usta-
novilo versko sekto (v
Debrečnu žive sicer sko-
raj sami protestanti). Pra-
vi namreč, da v svetem
pismu ne stoji nikjer za-
povedano, da moramo vedno
delati pokoro, ampak da
je bolje, če smo veseli in
da se smejemo, tudi če
nimamo vzroka za smeh.
Sekta ima baje že precej
pristašev, zaenkrat pa je
policija postavila vse šla-
ne nove sekto pod poli-
cijsko nadzorstvo.

Dolgo mu je dopovedovala, obsojala je samo
sebe in da je veliko zagrešila; povedala mu je,
kakšno je zdaj njeno razmerje z materjo in da ji
bo vrnila pooblastilo in ključ, čim se povrne iz vasi.

Tedaj je mogočni Jože, ki je bil vendar še moč-
nejši ko Mina, robato odinil dekle, vzel listino in
ključ, dal oboje v žep in rekel:

»Tole ti bom vrnil, kadar se boš spet spame-
tovala! Rad bi videl, ali more Boštjanov gospodarnik
preprečiti tako nesrečo ali ne!«

26.

Boštjanov Lojze je bil 20. oktobra zaradi vloma
v loško cerkev obsojen na dve leti prisilne delav-
nice. Obtežljivo zanj je bilo dejstvo, da je vlomil v
cerkev svoje rojstne vasi, olajševalno pa to, da se
je pajdašil s Šobrovim Matijcem, ki je bil že večkrat
kaznovan. Ta je bil obsojen na pet let prisilne de-
lavnice. Mina je pisala bratu pismo, ki bi ga moral
dobiti Lojze tisti dan pred obravnavo:

Ljubi brat!

Ne smej se, ne jezi se, ne preklinjaj, ko ti
pravim, moj ljubi brat! Moj ljubi brat si navzlic
vsemu. Glej, Lojze, Bog nas je hudo udaril. Ne
vem, ali ti je že znano, da nam je Bernard umrl,
zato ti zdajle sporočam to žalostno novico. Mati
so bolni in ni česar ne vedo o tem, kar se je
s Teboj zgodilo. In bodi s Teboj tako ali tako, ma-
teri ne smeš nikoli nič pisati. Misli na to, da
imajo bolno srce. Če sem bila kdaj preveč stroga
s Teboj, Te prosim, da mi odpustiš; vse sem sto-
rila z dobrim namenom. Materi le piši včasih, a
le takole: »Ljuba mati, pozdravljam Vas. Zdrav
sem. Nikari ne skrbite zame.« In pripiši še pri-

srčne pozdrave. Daj, stori tako, ljubi Lojze; to
bo dobro delo! Če boš kdaj kaj potreboval in
Ti je dovoljeno imeti, pa piši meni na naslov go-
spoda učenika. Poslala Ti bom vse, karkoli Ti je
dovoljeno. Tudi obiskala Te bom, ako želiš, ali
bosta prišla Tone in Jože. Sporoči mi, kako mi-
liš glede tega. Jutri pa, ko bo obravnava, bodi
pogumen, ljubi Lojze, priznaj resnico, to bo v
Tvojo korist! Ne obupa! Doma bomo prav pridno
delali, da boš dobil lepo dedščino in boš mogel
začeti čisto na novo in srečno živeti. In vse bo
še dobro. Pozdravlja Te Tvoja sestra

Mina.

Na to pismo Mina ni prejela nobenega odgovora.
A kmalu po obravnavi je prišlo pismo z Lojzetovo
pisavo in je bilo naslovljeno na mater. Mina ga je
prestregla in odprla. Lojze je pisal materi, da je v
ječi, ker je skupno s Šobrovim Matijcem vlomil v
loško cerkev. A da je tega kriva samo Mina, ki mu
ni ničesar privoščila. Obiska pa nobenega ne mara.
Le mati naj pridejo in prinesejo, kar kaže prinesiti.

To pismo je Mina pokazala Jožetu, kakor mu
je bila tudi pokazala svoje pismo za Lojzeta. Jože
je pismo dvakrat počasi prebral in ga nato na drobne
kosce raztrgal.

»Kaj pa delaš, Jože?«

Mirno je odvrnil: »Kaj pa naj s takim zanikr-
nim zmazkom? Čudim se, da ga nisi sama kaj raz-
trgala. Mina, ti si zmeraj bolj slabotna!«

»Res,« je rekla; »a mater bi rad videl. To je
njegova pravica.«

»Zdravnika vprašajte,« je zagodrnjal Jože in odšel.
Mina je zdravniku, ki je zdravil mater, vse po-
vedala. Povedala mu je tudi, kaj je ona pisala in
kaj Lojze in še to, da je Jože raztrgal pismo.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Usnjarskega vajenca

pridnega in poštenega sprejme s hrano in stanovanjem. — Naslov v oglasnem oddelku Domoljuba pod št. 10471.

Učenkam pletilem

brezplačni pouk, če si nabavite od nas pletilni stroj! Tehna družba, Ljubljana, Mesni trg 25/I.

Sadno drevje

za jesensko saditev. Imam na razpolago večjo množico visoko, srednje in nizko debelih sadik: jabolka, hruške, črešnje, češnje, višnje, breskve, ribezen, marelice, peselje, marabole in orehe. Z oddajo pričnem 10. oktobra. Alojzij Podovnikar, v Brezji p. Dobrova pri Ljubljani.

Posestvo

prodam radi boleznih iz proste roke. Hiša sredi vasi, le par metrov od ceste, pred hišo lep prostor. Pripravno za vsako trgovino. — Naslov: Franc Naglič, Bosiljva Loka 4., p. Gailnica ob Kolpi.

Novšaškega vajenca

sprejme Joža Knez, Vižmarje nad Ljubljano

Čebele

brez medu kupim. Jernej Subštok, Brezje, Dobrova pri Ljubljani.

Ford-autobus

dobro ohranjen, prenovljen, s 14 sedeži se po izredno nizki ceni prodaja. Poiz-e se pri župnem uradu Sv. Lovreca na Pohorju.

Pekovski vajenec

se sprejme. Pogoji: sin poštenih staršev, veselje za pekovo obrt, učna doba 3 leta in pol z vsjo brezplačno oskrbo v hiši. Naslov pove upravništvo Domoljuba pod št. 11.157

Zobotrebce

kupuje trdka Muc Coloniale, Voštnikov trg, Ljubljana.

Med gozdni

kupuje trdka Muc Coloniale, Vodnikov trg, Ljubljana.

Malo posestvo

hiša, velika njiva pri Turjaku ob glavni cesti; napredaj za Din 15.000.—. F. Rus, Moste, Pokopališka ul. 4

Gepelj

mlatnica poceni napredaj; deteljo kupim, Alojz Kregar, Štepanjvas

500 dinarjev teden-

sko plačamo zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. — Perssons, Ljubljana, Poštni predal 307. Znamko za odgovor!

Rupim gepelj

dobro ohranjen, Gašper Švigelj, Dale 6, p. Borovnica.

Krojaškega vajenca

sprejme takoj Daniel Tomšič, Zg. Šiška 144

Vajenka

dobro vzgojena sprejme za šteparico na deželo k dobremu mojstru, tudi z vsjo oskrbo v hiši. Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 11.154.

Mi iščemo Vas,

Vi pa zopet nas! Vi iščete stalno, dobro plačano zaposlenje, mi pa zopet posebno agilne in zanesljive moči za domača dela, za potovanje, za vodstvo podružnic itd. Marijivim osebam se nudi prilika za brezskrbno bodočnost. — Če vorašanju priužite znamko, dobite izčrpane informacije pri tvrdki Berenyi, Osljek.

Valenca

dobro a poštenih staršev za kleparsko obrt sprejem. — Konrad Gorupič klepar, Novo mesto-Kandija

Mizarskega učenca

krščanskih kmečkih staršev sprejme Jože Erjavec, Sr. Gameljne št. 17, št. Vid nad Ljubljano. Hrana in stanovanje pri mojstru.

Vsem onim,

ki bi radi dobro fotografijo, katero bi z veseljem podarili svojim dragim, naj ne bo pot predolga na pregrda na Brezovico k fotografu Pavlovičiču ali v njegovo podružnico v Domžale poleg kolodvora, kjer bodo z najboljšim postreženji.

Proda se

posestvo, obstoječe iz hiše in pripadajočih gospodarskih poslopj ter zemljišča: njiv 1'8515 ha, travnikov 1'9682 ha, vrta 4'10 a, gozda 2'6800 ha. Preživi se lahko 5 glav goveje živine. Cena po dogovoru. Več se poizve pri Ignaciju Debeljaku, posestniku. Hotovlja 19, p. Poljane nad Škofjo Loko.

Valenca

za kovaško orodno obrt, 14 do 15 let starega sprejem. — Hrana in stanovanje v hiši. Drugo po dogovoru. Josip Okorn, Spodnja Sorica Podrož p. Sorica.

Sprejme se

v stalno službo v r-prosto, pobožno kmečko dekle v starosti 27 do 35 let, ki bi jo veselilo naučiti se kuhati in opravljati vsa dela v hiši. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Stalna služba« št. 10.947.

n Prosvetno društvo na Vrhniki, Naznanjamo vsem članom in članicam, da se vrši sv. maša za dušnica za bazovske žrtve v nedeljo, dne 27. septembra, ob 8 zjutraj. Obenem pozivamo tudi vse širšo javnost, da počaste ta spomin z obilno udeležbo pri sv. maši.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite poceni in dobre pri tvrdki

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije. Lastna protokolirana tovarna ur v Švic. Ure v vseh cenah od Din 44.— naprej. Št. 120 Kovinasta anker ura Din 44.—, s sekundnim kazalcem Din 78.—

Št. 121. Ista z radijem Din 58.—, s sekundnim kazalcem Din 94.—. Št. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49.—, z radijem Din 76.—. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik zastoj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Franc in Marija Malavašič - Vrhnika

strojno pletenje in trgovina z mešaním blagom

priporoča svojo veliko zalogo pletenin lastnega izdelka, kakor: maje, različne jopice za ženske in moške, plete, ženska krila, čepice in nogavice ter veliko zalogo ravnokar došlega zimskega blaga, dalje veliko izbero porcelana, steklene posode, šip in železnine, vse po najnižjih cenah. Postrežba točna in solidna.

»Naš Vinko bo pa res cel umetnik, prav vse ti zna,« je hvalila soseda svojega nadebudnega sinčka.

»Verjetno, da je. Včeraj je pri nas mleko spil, nato je pa na prag in v vežo narisal mačje kremplje.«

Martin: »Zdi se mi, da niste poseben ljubitelj glasbe, čeravno imate štiri muzikalične hčere.«

Miha: »Če bi vi imeli štiri muzikalične hčere, bi tudi ne bili.«

IZJAVA. Podpisani Mišica Janez, pos. Talčji vrh št. 9, izjavim, da ni res, kar sem govoril o boleznih Grahek Antona, pos. iz Otovca št. 7 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od nadaljnjih sodnih postopkov. Janez Mišica, Talčji vrh, 13. sept. 1931.

Dorica: »Teta, ata so rekli, da ni nobene take ženske več na svetu, kot ste vi.«

Teta: »Zelo lepo, da tako govori o meni.«

Dorica: »Oče so rekli: To je dobro, da ni nobene take več na svetu.«

BRINJE

prvovrstno blago, dobite zopet pri Fran Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta št. 67 (nasproti mitnici).

Gost se je černo oziral po restavraciji, končno je pozval natakarja: »Ali ne bo že v kratkem 25 let, odkar obstoja ta restavracija?«

»Da, tako je,« je odvrnil natakar.

»No, potem bo pa primerno, ako za ta dogodek izmenjate namizne prte, čas bi že bil, po petindvajsetih letih.«

Preselitev!

Pisarna

FRANCOSKE LINIJE
(FRENCH LINE)

zastopnik

Ivan Kraker
Ljubljana

se preseli dne
1. oktobra t. l.

iz Kolodvorske ulice 35 na
Masarykovo cesto 14,
nasproti izhoda glav-
nega kolodvora.

»Kako to, da ste dali samo enega izmed dvojčkov fotografirati?«

»Tako sta si podobna, da se nam je škoda zdelo slikati oba in denar izdajati po nepotrebnem.«

Hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga s neomejeno zavezo

KAMNIKU

Šutna št. 22 (lastna hiša) blizu postaje

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše. Vse davke plačuje hranilnica sama. Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Daje posojila na vknjižbo in proti poroštvo. Otvorja tekoče račune itd.

Gospa: »Čemu pa toliko ploskate tej pevki, saj je dosti slabo pela.«

Gospodična: »Vem. Ampak obleka, katero ima na sebi, mi je všeč, zato bi jo še enkrat rada videla.«

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

Urednik: Jože Košiček.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.